

to. Tudi zunanji minister Kissinger je pred svojim odhodom na Bliznjo vzhod izjavil, da ima predsednik Nixon namen obiskati Moskvo letos.

O slovenski problematiki sta še govorila prof. Lanza (PSDI) in Kervin (PSI)

žena Boža in sorodstvo

PO OBČNEM ZBORU PD «VESNA»

Bogato razpredena dejavnost mladih kriških prosvetarjev

V načrtih imajo okrepitev društvenih odsekov, oživljanje starih vaških običajev ter izdajanje vaškega mesečnika

Novi odbor prosvetnega društva «Vesna» iz Križa, kateremu je nedavno občni zbor poveril bodočo usodo pomlajenega in agilnega društva, se je takoj po noveletnih praznikih krepko oprijel dela. Sestel se je že 3. januarja ter si porazdelil posamezne funkcije in začel smernice za bodočo poslovno bodo. Ena od glavnih nalog, ki si jih je novoustanovljeni odbor zadal, je tako številna kot kakovostna okrepitev raznih društvenih odsekov, predvsem pa dramskega odseka, ki je bil v zadnjih letih nekoliko zanemarjen. Obenem si je odbor prevzel naloge, da bo z raznimi kulturnimi prireditvami obudil in obnovil stare vaške običaje, ki sicer počasi a vztrajno silijo v pozabo.

Posebno pozornost bodo mladi odborniki kriškega prosvetnega društva posvetili rekreaciji z raznimi poudarki, ki bi zadovoljile mlade in starejše vaščane.

Na svoji prvi seji je odbor razpravljati tudi o možnosti izdajanja posebnega vaškega lista, ki naj bi izhajal enkrat mesečno in obveščal prebivalstvo o dejavnosti vaških organizacij ter o raznih drugih vaških problemih.

Med poudarki za oživljanje starih običajev naj omenimo skrb za obnovo pustne tradicije. V ta namen so pod pokroviteljstvom prosvetnega društva izvolili pustni odbor, ki bo pripravil vrsto prireditev od 21. do 27. februarja.

Novi odbor društva si je funkcije porazdelil takole: za predsednika so že na občnem zboru izvolili Nika Sirka za podpredsednika pa je bil imenovan na prvi seji Jožko Ferlan, za tajnika Boris Košuta, za podtajnika Norma Tretjak, za gospodarja Ljubo Košta in Sergij Čotič, za blagajnika Silvano Košta ter za zapisničarke Nives Tence. V kulturno komisijo so bili izvoljeni Vladimir Tence, Sander Tence, Edvard Ukmir in Loredana Ukmir, v mladinski odsek Sonja Sirk, Norina Bogatec in Josip Sedmak, v odesk mladinske godbe Natalino Švab, Livijo Sulčić in Miloš Košta, za knjižničarja sta bila izvoljena Oskar in Jadranka Sedmak, za odgovornega za pevski zbor Sergij Čotič ter za arhivarja Sander Tence. V nadzorni odbor pa so bili izvoljeni Viktor Bogatec (predsednik), dr. Zdravko Bizin in Franco Zerkjav.

Kraški pust 1974

Črna se pustni čas, čas veselja in nedolžne šale. Kdor živi ne le zato, ker se je rodil, marveč tudi zato, da po postnem delu počitnice, se razvedri in živi z naravo in človeškim občestvom ni ravno dušen na vse pojave okoli sebe. Nenehno spreminjanje narave in pestrost življenja slehernega dneva vpliva na počutek človeka. Saj vsi narodi sveta imajo svoje običaje in seže ob raznih praznikih in ljudskih slavnostih. Ena teh slavnosti

Iskreno se zahvaljujem prijateljem in dobrih osebam iz Lonjerja in Katinare, ki so me moralno in finančno podprli v teh trenutkih.

MARIO IVAŠIČ

SPREJEM V SLUŽBO ŠOFERJEV ZA JAVNI PROMET

ACEGAT

Tržaško podjetje ACEGAT namerava sprejeti v službo z javno izbiro šoferje za linjski promet, ki med drugim ustrezajo naslednjim pogojem:

STAROST: dopolnjenih 21 let na dan objave tega obvestila ter neprekaženih 35 let v trenutku učinkovitega sprejema v službo.

IZOBRAZBA: najmanj dokončani 5. razred osnovne šole.

VOZNIŠKO DOVOLJENJE: kat. «D» ali kat. «D-E» za javno rabo v trenutku predložitve prošnje.

POSTAVA: najmanj 160 cm višine.

VID: 10/10 za vsako oko, brez rabe očal.

SLUH: zaznavanje šepetanja na razdalji 8 m razdalje od vsakega ušesa.

Prošnje — napisane na posebnem formularju, ki se dobi na personalnem uradu podjetja, Ul. Bellini št. 1/d, II. nadstropje, soba št. 48 med 7.30 in 13.30 sleherni delovni dan (kjer se dobe tudi morebitne dodatne informacije) — morajo dospeti na ACEGAT do vključno 11. februarja 1974.

Podjetje sporoča, da bodo imeli prednost kandidati — ki bodo izpolnjevali vse zahtevane psihofizične in tehnične pogoje — ki ne bodo prekažali 30. leta starosti, kajti le v izjemnem primeru je bila najvišja starost povišana s 30 na 35 let, v zvezi pač s specializacijo zahtev in rekvizitov ter zahtevanih strokovnih sposobnosti.

V vsakem primeru bo sprejem v službo morebitnih kandidatov, ki so prekažali 30. leto starosti, od primera do primera, pogojen od odobritve s strani delne uprave, v smislu člena 10, odstavka 2 priloge A h kraljevemu odloku št. 148 od 8. januarja 1931.

Plača, ki jo bodo dobili tisti, ki bodo sprejeti v službo — na temelju državne pogodbe ter pogodbe podjetja za osebe zaposlene pri avtomobilskem, železniškem in tramvajemskem prevozu — predvideva:

— mesečno plačo, všteti doklade in premije, itd. v skupnem kosmatem znesku 215.190 lit, poleg morebitnih družinskih dokladov in zmlusovnih zakonov;

— eno trinajsto mesečno plačo na leto;

— eno štirinajsto mesečno plačo na leto;

— dveletni 5-odstotni periodični povisek minimalne konglobirane plače do najvišje mere 40 odstotkov.

Na razpolago za takojšnjo zasedbo je 10 mest za linjske šoferje, vendar bo zaključna lestvica usposobljenih kandidatov ostala v veljavi za še morebitne poznejše potrebe za nadaljnjih dvanajst mesecev.

Trst, 20. januarja 1974

GENERALNI RAVNALNI

AVTONOMNA DEŽELA FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

RAZPIS NATEČAJA

Z odlokom predsednika deželnega odbora št. 05452/Preds. od 17. decembra 1973, ki je bil objavljen v deželnem Uradnem vestniku št. 1. z dne 8. januarja 1974, deželna uprava razpisuje izpitni natečaj za 6 agronomskih svetnikov na poskušnje v staležu agronomov konceptnega osebja Avtonomne dežele Furlanije - Julijske krajine.

Prošnje za natečaj, naslovljene na predsedništvo deželnega odbora dežele Furlanije - Julijske krajine — generalno tajništvo — Ul. Carducci 6-34100 Trst — in napisane na kolkovanem papirju v smislu navodil, ki jih vsebuje že omenjeni Uradni vestnik, morajo dospeti na predsedstvo deželnega odbora najkasneje 7. februarja 1974 ob 18.30.

Deželni Uradni vestnik je moč nabaviti v Trstu v knjigarni «I. Svevo», na Korzu Italija 22; v Vidmu v papirnici «Benedetti», v Ul. Mercato Vecchio 13; v Gorici v papirnici «Paternolli», na Korzu Verdi 50; v Pordenonu v knjigarni «Minerva», na Trgu XX. septembra.

Ustrezne informacije se dobe na sedežu deželnega odbora v Trstu, v Ul. Carducci 6; na odborništvu za krajevne ustanove v Vidmu, Ul. Savorgnana 10, ter na sedežih pokrajinskih uradov krajevnih ustanov v Gorici, Largo Culiat 7 ter v Pordenonu, Ul. Cavallotti 10.

R. H.

DANES V PROSVETNEM DOMU NA PROSEKU

Amaterji s Proseka - Kontovela pred novo dramsko uprizoritvijo

Amaterski oder si je izbral zabavno delo T. Brandona «Charleyeva tetka». Z delom bo gostoval tudi na raznih drugih odrih

Danes popoldne bo Amaterski oder Proseka - Kontovela v Prosvetnem domu na Proseku veselelo Thomasa Brandona «Charleyeva tetka». Pri izbiri igre je društveni odbor stremel za tem, da izbere delo, ki naj predvsem zabava občinstvo. Mislimo, da bo s tem izborom naše občinstvo zadovoljno, saj nudi igro obilo zabave in vedrega humorja. Vsebinska dela je naslednja: vesela študenta Jack in Charley povabita na kosilo dve gospodini, v kateri sta zaljubljeni in bi jima rada razodela ljubezen. Pride pa sporočilo, da Charleyeva bogate tete iz Brazilije, ki je osebo ne se ne pozna, četudi ga je ves čas finančno podpirala, ne bo na obisk, kot je pričakoval. Mladenkama pa bi seveda spodobnost branila, da bi bili na kosilu pri fantih sami. Zato fanti prepričata prijatelja, da se preobleče v bogato teto. Zanj se prične potegovati, zaradi njenega premoženja, sitni varuh deklic, ki je prišel, da ju ošteje, ker sta šli v moško družbo sami. Pa tu obubožanemu baronu, Jackovemu očetu, bi prijali tetini milijoni, čeprav predvsem zato, da bi zagotovili sinu srečno bodočnost. Vendar se raje odloči za svojo staro ljubezen, damo, ki pride na obisk s svojo varovanko, pa v njej spozna deklo, ki jo je imel v mladosti rad, a je bil prelah, da bi jo bil zasnil. Seveda pa se končno izkaže, da je prav ta dama bogata tetka iz Brazilije.

S tem delom bo Amaterski oder gostoval tudi po ostalih tržaških odrih, ter v Sloveniji in na Korškem. Mladim igralcem želimo obilo uspeha pri današnji predstavi.

pm

Zborovanja ob obletnici Leninove smrti

Ob 50-letnici Leninove smrti in 53-letnici ustanovitve KPI prireja stranka v teh dneh vrsto zborovanj.

BARKOVLE

V spomin na tragično umrlega Riharda Cunjo

Jutri bo minil teden dni, odkar smo na barkovljskem pokopališču spomnili na zadnjega pot Riharda Cunjo, avtoprevoznika, ki ga je do letela tragična nesreča na avtocesti pri Latisani. Cunja se je rodil pred 56 leti v Črnom kalu iz revne družine in kmalu je moral — kot ostali štirje brati — s trebuhom za kruhom v Trst. Vendar pa tudi v našem mestu, kjer je dobil službo, ni mogel ostati dolgo časa: leta 1938 so ga odgnali v fašistično vojsko, kjer je moral služiti najprej kot navaden vojak, proti koncu pa kot vojak-kaznjenec v sardinskem «battaglione speciale» vse do razpada fašizma. Politična in narodna zavest ga je gnala, da se je v Marcellu aktivno pridružil častnikom jugoslovanske vojske misije, s katerimi je srečno dočkal konec vojne. Njegovi bratje so bili vsi v partizanih: enega so ujeli in odgnali v nacistični lager, na srečo pa je preživel, drugega pa so fašisti ubili med spopadom.

Po vojni se je kot številni Primorci preselil v osvobodeno Jugoslavijo in sicer v Ljubljano. Toda zavednih in zlasti delovnih Slovencev je bilo treba v Trstu in tako se je spet vrnil v naše mesto. Takoj se je začel baviti z avtoprevozom: najprej kot uslužbenec, kmalu po letu 1950 pa kot samostojni prevoznik. V vrstah mlade slovenske komunistične mladine je spoznal deklo po rodu iz Goče na Vipavskem — bivšo partizansko borko, ki je preizkusila na lastni koži zloglasnega mučitelja Colliotija. Ta mu je postala življenjska tovarišica. Kljub bremenu družine — imel je dva sina — in trdemu delu, ni pozabil na svoje politično in narodno prepričanje. Otroka je vzgojil v slovenskem duhu in še vedno se je aktivno udeleževal političnega boja za izboljšanje družbenega reda.

Seveda pa je največji napor poragal v delo, ki ga je vestno opravljal dan za dnem. Poprečno je prevozil 300 tisoč kilometrov na leto, daleč od družine, neprepan in v stalni smrtni nevarnosti. Vendar je na tak način lahko zagotovil svojem lepše življenje. Pred kratkim mu je začel pomagati pri delu tudi starejši sin in sedaj, ko si je uredil nov dom v Barkovljah, je že mislil na čas, ko bi lahko zapustil volane tovornjakov in se posvetil vrtu. Vendar ga je tragična usoda dočakala ravno ob tovornjaku, na katerega

Pred nekaj dnevi je bil mnogo barkovljskega prebivalcev okoliških vasi spremljalo k zadnji poti Zoro Franceškin rojeno Gruden. Rodila se je v Nabrežini leta 1895. Že v mladih letih se je začela družbeno udeleževati, saj je bila v zboru takratnega čitalniškega društva, ki ga je vodil župnik Čargo.

Prvo svetovno vojno je preživela doma, kmalu nato pa se je omožila z železničarjem Francom Franceškinom, kateremu je v zakonu povila 4 sinove in eno hčer. Fašizem je prisilil tudi Franceškinovo družino, da se je preselila v Italijo. Leta 1926 so morali odgovoriti v Foligno, kasneje pa so Franco prenesli v Rimini. V Nabrežino se je Zora z otroki vr-

PREJŠNJO SREDO PRI MALALANOVH V LONJERJU

Oče Tone je praznoval osemdeseti rojstni dan

V sredo so imeli pri Malalanovih v Lonjerju veliko slavo. Oče Tone, kot ga imenujejo vaščani, je praznoval svoj 80. rojstni dan. Anton Malalan je pravi Lonjerec: rodil se je v tej vasi 16. januarja 1894. Nekaj razredov ljudske šole je obiskoval na Katinari, dokončal pa jo je v Bazovici kjer je tudi služil. Ko je bil star 14 let je šel na delo kot vajenec za sodarja. Dolga leta

je opravljal ta poklic, najprej je bil 10 let zaposlen v tovarni olja v Zavljah, nato pa 22 let v čistilnici ESSO, kjer so ga tudi upokojili. Ze 20 let uživa zasluženo pokojnino.

Cesarja je služil v 97. polku «Demogela», kot pravijo stari Tržačani. V vojski je bil v Ljubljani, v Radgoni in po raznih krajih v stari Avstriji ter celo na ruski fronti. Po končani vojni se je srečno vrnil med svoje drage.

Leta 1920 je bil med ustanovitelji domačega ljudskega odra in pomagal dolgo let na prosvetnem polju. Leta 1923 se je oženil z Marčelo Kureti iz Ricmanj. Po nekaj letih bivanja v tej vasi se je vrnil v Lonjer na svoj dom.

Za časa narodnosvobodilne vojne je Tone kot napreden Slovenec delal in pomagal za boljšo bodočnost delovnega ljudstva. Leta 1945, nekaj mesecev pred osvoboditvijo, je bil Tone aretiran ter zaprt v zaporih v Ulici Tigor ter odpeljan na prisilno delo blizu Trbiža. Po končani vojni se je srečno vrnil domov.

Tone Malalan je vseleže značaj, družaben saj ga vedno srečamo v družbi vaščanov, kjer rad pokramlja in vrže kako na karte. Kljub tako visoki starosti je Tone še zdrav in čil in nabeuden mu ne bi pričeli toliko let.

M. M.

PATRONAT INAC

Obvestilo

za pridelovalce oljk

Patronat Kmečke zveze INAC obvešča pridelovalce olj dolske in miljske občine, ki niso še podpisali ustreznih formularjev o prijavi pridelka in prošnji za podporo, naj se čimprej zglasijo na njegovem uradu, najkasneje do 22. t.m. Pridelovalci morajo obvezno predložiti tudi potrdila iz mleto oljk, nakar bo patronat posredoval pri ustreznih organih.

Za vse druge informacije je na razpolago urad patronata v Ul. Cicerone 8/b, telefon 62-785.

NAROČITE SE NA PRIMORSKI DNEVNIK

POKOPALI SO GA V BORŠTU

PREZGODNJA SMRT FRANCA BRČETA

odprtem grobu v imenu vaščanov poslovil domačin Niko Kosmač, ki je na kratko orisal lik pokojnika.

Domača gruda je za vedno zakrila zavednega Slovence. Lahka naj mu bo domača zemlja, ženi Antoniji, sinu Sergiju, hčerki Lavri ter vsem sorodnikom naše iskreno sožalje.

V sredo popoldne smo sprejeli na zadnji poti pokojnega Franca Brčeta. Pokojni je bil dobro znan in priljubljen ne samo v Borštu, temveč po vsem Bregu, na Krasu in v mestu samem. Pokojni Franc Brce se je rodil 3. 6. 1911 v Groplju. V Boršt je prišel takoj po končani šoli, ko je bil star 14 let, ter se je zaposlil kot vajenec v trgovini jestvin Ivana Kosmača.

V tej vasi se je oženil z domačinko Antonijo Petaros, ki mu je v zakonu povila sina Sergija in hčerko Lavro.

Za časa narodnosvobodilne vojne so ga leta 1944 Nemci aretirali in odpeljali v zloglasno taborišče Buchenwald. Na srečo se je po končani vojni vrnil v Boršt med svoje drage. Trgovino, v kateri je dolgo let delal, je prevzel v najem, in leta 1954 končno odkupil in postal sam gospodar.

Pokojni Franc je bil mirne narave in priljubljen vaščan, delaven, skrben gospodar in dober družinski poglavar. Hudo nam je pri srcu, ker nas je prežgodaj zapustil. Huda bolezen, mogoče tudi posledice trpljenja v nemškem taborišču, ga je iztrgala prežgodaj svojim dragim.

Kako je bil priljubljen in spoštovan je dokazal njegov ožrebr, katerega se je udeležilo veliko številno ljudje, med katerimi so bili tudi nekateri tovariši, ki so bili s pokojnikom v taborišču. Svoji prijatelji in znanci so mu v slovo poklonili mnogo vencev in cvetja. Domači pevski zbor mu je pod vodstvom Draga Petarosa zapel nekaj žalostink, medtem ko se je ob

nila leta 1942, medtem ko je moral mož še dalje služiti zdoma. Premestili so ga namreč v Benetke. V zadnjih vojnih letih je doletela Franceškinovo družino huda nesreča, saj je sinu Albinu eksplozirala v rokah bomba, ki jo je z nekaterimi prijatelji ukradel Nemcem. Pri eksploziji je bil ranjen tudi drugi sin Danilo.

Vojna je minila in Franc se je končno vrnil domov. V Trstu je bil v službi do leta 1960, nato pa je živel do smrti, ki je nastopila pet let kasneje, z Zoro v Nabrežini. Otroci so si ustvarili svoje družine in Franceškinova sta mirno preživljala zadnja leta. Po svoji smrti pa je Zora živela s vsakojeno štetanjo, ki jo je dopolnila 86 let. Do zadnjih dni je rada prebrala časopise in revije, mnogo časa pa je porabila tudi za skrb za doma, ki je bil, kljub njenim letom, vzorno urejen.

Kot pravi prijatelj in bivšega solca ing. Staneta Grčiča darujeta Rafael in Marta Kocijan 10.000 lit. Namesto cvetja na grob Stanka Grčiča daruje Viktorija Marc 5.000 lit.

Namesto cvetja na grob Stanka Grčiča darujejo Rudi Bizner z družino 5.000 lit, Tončka Stopar z družino De Michele 5.000 lit, Sabina in Mitko Krizmančič 5.000 lit.

V pokopališču spomina Franca Skrinjarja, ki so ga pokopali v Dolnjih Leževah, darujejo trije Bazovci 5.000 lit.

V spomin ob 26. obletnici smrti Antona Metlike daruje Ivan Čač z družino 5.000 lit.

Ob 26. obletnici smrti očeta Jakoba Česnika se ga spominja hčerka Zora in daruje 5.000 lit.

V pokopališču spomina Stanka Grčiča darujeta dr. Leo Kralj in Zena Renata 5.000 lit.

V pokopališču spomina ing. Stanka Grčiča darujeta Marija in Marjan Kralj 5.000 lit.

Za spomenik PADLIM V NOB IZ SKEDNJA, S KOLONKOVCA IN OD SV. ANE

Adriano Serviliani 1.000 lit, Gino Kariš 2.000 lit, Ergia Zahar 2.000 lit, člani glavnega avtonomnega odbora za hitro cesto 8.000 lit, Karlo Šabadin 500 lit, Karlo Škamperle 500 lit, Gianni Pace 500 lit, Natalia Castellani 500 lit, Egidio Castellani 1.000 lit, Daniele Giovanni 1.000 lit, Paolo Luchesi 500 lit, Marij Trobi 2.000 lit.

V spomin Marija Prašlja daruje Amalia Castellani 3.000 lit.

V pokopališču spomina Marice Tončič darujeta Marija Grilanc in Marija Milena in Anton Lavrenčič 5.000 lit.

V pokopališču spomina Marice Tončič daruje družina Franc Gombac 1.000 lit.

V pokopališču spomina Marice Tončič daruje Franc Udovič 3.000 lit.

Za spomenik PADLIM V NOB NA OPČINAH

Viktorija Brečelj iz Zapuž pri Ajdovščini daruje 10.000 lit.

Slovenski visokoškolski sklad

Sergij Tončič se vsem darovalcem najiskrejeje zahvaljuje.

Ob prvi obletnici smrti nepozabne mame darujejo Zvonko z ženo Angelco, Silvana in Marčel z ženo Anico 10.000 lit za PD Tabor, 10.000 lit za SD Polet in 10.000 lit za vzdrževanje partizanskega spomenika na Opanjah.

Ob prvi obletnici smrti drage Zore Ivančič daruje Mara Ferjančič 3.000 lit za Glasbeno matico.

Namesto cvetja na grobova inž. Stanka Grčiča in Franca Brčeta daruje gostilna Milkočič (Gropada) 4.000 lit za Tržaški partizanski pevski zbor.

Ob prvi obletnici smrti nepozabne mame darujejo Zvonko z ženo Angelco, Silvana in Marčel z ženo Anico 10.000 lit za PD Tabor, 10.000 lit za SD Polet in 10.000 lit za vzdrževanje partizanskega spomenika na Opanjah.

Ob prvi obletnici smrti drage Zore Ivančič daruje Mara Ferjančič 3.000 lit za Glasbeno matico.

Namesto cvetja na grobova inž. Stanka Grčiča in Franca Brčeta daruje gostilna Milkočič (Gropada) 4.000 lit za Tržaški partizanski pevski zbor.

Ob prvi obletnici smrti nepozabne mame darujejo Zvonko z ženo Angelco, Silvana in Marčel z ženo Anico 10.000 lit za PD Tabor, 10.000 lit za SD Polet in 10.000 lit za vzdrževanje partizanskega spomenika na Opanjah.

Ob prvi obletnici smrti drage Zore Ivančič daruje Mara Ferjančič 3.000 lit za Glasbeno matico.

Namesto cvetja na grobova inž. Stanka Grčiča in Franca Brčeta daruje gostilna Milkočič (Gropada) 4.000 lit za Tržaški partizanski pevski zbor.

Ob prvi obletnici smrti nepozabne mame darujejo Zvonko z ženo Angelco, Silvana in Marčel z ženo Anico 10.000 lit za PD Tabor, 10.000 lit za SD Polet in 10.000 lit za vzdrževanje partizanskega spomenika na Opanjah.

Ob prvi obletnici smrti drage Zore Ivančič daruje Mara Ferjančič 3.000 lit za Glasbeno matico.

Namesto cvetja na grobova inž. Stanka Grčiča in Franca Brčeta daruje gostilna Milkočič (Gropada) 4.000 lit za Tržaški partizanski pevski zbor.

Ob prvi obletnici smrti nepozabne mame darujejo Zvonko z ženo Angelco, Silvana in Marčel z ženo Anico 10.000 lit za PD Tabor, 10.000 lit za SD Polet in 10.000 lit za vzdrževanje partizanskega spomenika na Opanjah.

Ob prvi obletnici smrti drage Zore Ivančič daruje Mara Ferjančič 3.000 lit za Glasbeno matico.

Namesto cvetja na grobova inž. Stanka Grčiča in Franca Brčeta daruje gostilna Milkočič (Gropada) 4.000 lit za Tržaški partizanski pevski zbor.

Ob prvi obletnici smrti nepozabne mame darujejo Zvonko z ženo Angelco, Silvana in Marčel z ženo Anico 10.000 lit za PD Tabor, 10.000 lit za SD Polet in 10.000 lit za vzdrževanje partizanskega spomenika na Opanjah.

Ob prvi obletnici smrti drage Zore Ivančič daruje Mara Ferjančič 3.000 lit za Glasbeno matico.

Namesto cvetja na grobova inž. Stanka Grčiča in Franca Brčeta daruje gostilna Milkočič (Gropada) 4.000 lit za Tržaški partizanski pevski zbor.

Ob prvi obletnici smrti nepozabne mame darujejo Zvonko z ženo Angelco, Silvana in Marčel z ženo Anico 10.000 lit za PD Tabor, 10.000 lit za SD Polet in 10.000 lit za vzdrževanje partizanskega spomenika na Opanjah.

Ob prvi obletnici smrti drage Zore Ivančič daruje Mara Ferjančič 3.000 lit za Glasbeno matico.

Namesto cvetja na grobova inž. Stanka Grčiča in Franca Brčeta daruje gostilna Milkočič (Gropada) 4.000 lit za Tržaški partizanski pevski zbor.

Ob prvi obletnici smrti nepozabne mame darujejo Zvonko z ženo Angelco, Silvana in Marčel z ženo Anico 10.000 lit za PD Tabor, 10.000 lit za SD Polet in 10.000 lit za vzdrževanje partizanskega spomenika na Opanjah.

Ob prvi obletnici smrti drage Zore Ivančič daruje Mara Ferjančič 3.000 lit za Glasbeno matico.

Namesto cvetja na grobova inž. Stanka Grčiča in Franca Brčeta daruje gostilna Milkočič (Gropada) 4.000 lit za Tržaški partizanski pevski zbor.

Ob prvi obletnici smrti nepozabne mame darujejo Zvonko z ženo Angelco, Silvana in Marčel z ženo Anico 10.000 lit za PD Tabor, 10.000 lit za SD Polet in 10.000 lit za vzdrževanje partizanskega spomenika na Opanjah.

Ob prvi obletnici smrti drage Zore Ivančič daruje Mara Ferjančič 3.000 lit za Glasbeno matico.

Namesto cvetja na grobova inž. Stanka Grčiča in Franca Brčeta daruje gostilna Mil

PO VČERAŠNJEM ODSTOPU ZASTOPNIKOV KD

POKRAJINSKA UPRAVA V GORICI
BREZ PREDSEDNIKA IN ODBORNIKOV

Vodstvo KD hoče ponovno levsredinsko koalicijo

Demokristjanski pokrajinski odborniki s predsednikom dr. Chien-tarolijem na čelu so včeraj zjutraj podali ostavko na svoje položaje. Na izredni seji se je dr. Chien-taroli zahvalil kolegom za sodelovanje, ti pa so njemu izrazili enako zahvalo ter izrekli željo, da se kriza v tem upravnem organu čimprej reši. Sedanji odbor bo še vedno upravljal pokrajino do izvolitve novega vodstva.

Pokrajinski odborniki KD so podali ostavko po sklepu vodilnega odbora, ki se je sestel v petek zvečer. Na tem sestanku so bili prisotni tudi svetovalci v pokrajinskem svetu. Ostavko svojih zastopnikov so sklenili zaradi nenadne ostavke socialdemokratskega zastopnika in kot je razvidno iz tiskovnega poročila, ker želi KD obnoviti levsredinsko koalicijo na pokrajini.

Kot smo izvedeli, je bil del članov vodilnega odbora KD za obnovo sodelovanja s socialisti za vsako ceno, drugi pa niso hoteli odstopanja. Če pride do obnove koalicije, bo KD potrdila vse svoje odbornike in, kot piše tikašnjič "il Piccolo", bo odbornik Perissin, čigar posegi so bili kamen spotike, obdržal resor za zdravstvo. Drugega pa je v vrstah socialistične stranke, kjer se nekateri zavzemajo, da bi, v primeru obnove koalicije prejšnjega odbornika Waltritsche zamenjal tajnik federacije dr. Semola.

Skupščine članov PSI
v slovenskih vaseh

V slovenskih vaseh so bile v teh dneh skupščine članov socialistične stranke. V Pevmji je zbranim članom PSI govoril dr. Stefan Bukovec. Pogovarjali so se o sedanjem političnem položaju ter o ustanovitvi slovenske komisije pri socialistični stranki.

V Štandrežu pa so ustanovili krajevno sekcijo PSI. Na sestanku so o številnih občinskih vprašanjih govorili odborniki Tomassich in Della-gio. Omenili so skorajšnjo ustanovitev slovenske občinske konzulte ter ustanovitve rajonskih odborov. V debati so sodelovali Danilo Nanut, dr. Vladimir Nanut, Dario Nanut, Miloš Tabaj, Viljam Zezlin, Stanislav Pavlin in Milivoj Hoban. Po ustanovitvi krajevnih socialističnih sekcij so izvolili tričlansko komisijo, v kateri so Danilo Nanut, Dario Nanut in Milivoj Hoban, ki bo pripravila vse potrebno za delovanje ter izvolitev občinske sekcije. Jutri bo na sejo PSI v Gorici sestanek vseh slovenskih članov stranke z Goriškega. Razpravljali bodo o ustanovitvi slovenske pokrajinske konzulte.

Darilo Kmečke banke
števčarski šoli

Kmečka banka v Gorici je te dni darovala števčarski osnovni šoli mizo za namizni tenis. Prošnjo na to slovensko bančno podjetje za nakup tega športnega rekvizita so naslovile učiteljice števčarske šole, ker so upravičeno menile, da je tak športni pripomoček nujen in koristen v šoli s celodnevno poukom.

Za lep dar so učenci in učiteljice števčarske šole Kmečki banki v Gorici prav lepo zahvaljujejo. Pripomnimo pri tem, da je ta slovenski bančni zavod tako v tem šolskem letu kot prej daroval slovenskim šolam, skoro vedno ob dnevu varčevanja, tako športne rekvizite.

Predsedstvo med poročanjem predsednika Danila Nanuta

Člani društva «Oton Župancič» med petkovim občinskim zborom

zite kot glasbene instrumente ter šolske potrebnosti.

Nedeljski vozni red
Ribijevih avtobusov

Avtobusno podjetje Ribi je ob pri-ložnosti prepovedi kroženja za vo-zila ob nedeljah in praznikih ne-koliko ojačilo službo avtobusov.

Gorica — Gradišče — Ronke — Tržič. Odhodi iz Gorice ob 8.00, 12.30, 15.00, 17.15, 19.00. Odhodi iz Tržiča ob 9.00, 13.30, 16.00, 19.00, 20.10.

Gorica — Sovodnje — Doberdob — Tržič. Odhodi iz Gorice ob 11.30 (*), 13.00, 16.00(*), 18.30. Odhodi iz Tržiča ob 13.55 in 19.25. Odhodi iz Sovodnja ob 11.40, 14.20, 16.10, 19.50.

(*) avtobus vozi do Sovodnja.

Gorica — Krmin — Dolenje — Čedad. Odhodi iz Gorice ob 11.30, 14.15, 18.30. Odhoda iz Čedada ob 12.45 in 16.00.

Gorica — Oslavje — Števerjan — Grojna — Gorica. Odhodi iz Gorice ob 14.30, 16.30, 20.05. Odhodi iz Števerjana ob 14.45, 16.45, 20.20.

V PETEK V SPETRU SLOVENOV
«Okrogla miza»
o Beneški Sloveniji

V petek, 25. t. m. ob 20. uri bo v hotelu Belvedere v Spetru Slo-venov napovedana «okrogla miza» o problemih in pričakovanjih Be-neške Slovenije. Govorila bosta de-želni svetovalec KD za Nadiške doline Giuseppe Romano Specogna ter deželni svetovalec Slovenske skupnosti dr. Drago Štoka.

Pobudo za to debato, kateri bo do sledile še druge, so dala kulturna društva in združenje emi-grantov Beneške Slovenije, da bi skupno razpravljali o vprašanjih, ki zadevajo Beneško Slovenijo in dali predloge za razne pobude za obnovo in gospodarsko - socialni ter narodnostni razvoj Benečije.

V PETEK SO IMELI 14. OBČNI ZBOR

Prosvetno društvo «Oton Župancič» v Štandrežu
je v dveh letih delovanja imelo 101 prireditev

Pozitivne akcije društva so podčrtali zastopniki raznih ustanov
Pospešena akcija za gradnjo prosvetnega doma «Andrej Budal»

Ze dolgo nismo bili na takšnem občnem zboru kot je bil v Štandre-žu v petek zvečer, ko so se se-stali na svoj redni 14. občni zbor člani prosvetnega društva «Oton Župancič». V društveni dvorani, ki je zbralo veliko članov, poleg njih pa so bili tudi predstavniki nekaterih drugih društev in ustanov. Dvorana je bila docela natrpana, v njej je bilo skoro sto lju-di. To dokazuje zanimanje doma-činov za delovanje tega prosvetnega društva, ki se ne ukvarja sa-mo z ljudskoprosvetno dejavnostjo, v klasičnem pomenu besede, marveč je znalo najti nove, mo-dernejše oblike dela, ki so prite-gnile zanimanje najširših slojev, in predvsem mladine. Poleg tega, in predvsem tega, se društvo za-nima za vse vaško dogajanje, pred-vsem za takšno, ki zanima vso našo manjšinsko skupnost, ki je prav v Štandrežu najbolj ogro-žena.

Občni zbor prosvetnega društva «Oton Župancič» v Štandrežu je že štirinajst po vrsti v nekaj manj kot tridesetletnem društvenem življenju. Zadnjega so imeli februar-ja 1972. V tem času sta umrla dva društvena sodelavca, ki ju dva predsednika Danilo Nanut pose-bej omenil: pevovodja Ciril Silič in član odbora ter marljiv prosvetni delavec Kazimir Prinčič. Prisotni so njun spomin in spomin drugih domačinov, ki so umrli v tem času, počastili z enominutnim molkom.

V svojem poročilu se je pred-sednik društva Danilo Nanut do-taknil vseh važnejših vaških vpra-sanj. Poudaril je zavzetost društva za dogajanje v vasi, omenil važ-nost kulturno - prosvetnega poslan-stva, akcijo za potmenovanje štan-dreških ulic po slovenskih zaslu-žnih možih (v prvi vrsti je omenil predlog za Trg Andreja Budala), akcijo za postavitev spomenika pa-dlim, akcijo za premostitev štan-

dreških voličev v Štandrež, akcije za obrambo slovenske zemlje in za rajonsko konzulto. Društvo je tako skrbelo za vsestranski razvoj vasi, za narodno obrambo ogroženega Štandreža in dosegel precej pod-pore pri vaških. Nanut je dejal, da je treba s takšnim delovanjem tudi nadaljevati. Predsednik je o-menil tudi drugo akcijo, ki se je pričela pred časom, to je akcijo za ureditev prosvetnega sedeža na Pi-lošču. Stavbo in zemljišče so ku-pili, odobren, še letos bodo pričeli z deli. Ob koncu svojega posega je Nanut poudaril še vestni čla-nici in odborniki Katjuša Ožbot hranilno knjižnico, Kmečke banke.

Iz tajniškega poročila Aleša Ho-bana je razvidno, da je imelo društvo v tem delovnem razdobju, od 2. februarja 1972 do 18. januarja 1974 kar 101 prireditev, t.j. več kot eno na teden. Hoban je v svo-jem poročilu omenil sodelovanje društva na raznih praznikih in vasi skupno z drugimi društvi, lanski prvi praznik jeseni, srečanja z občinskimi in drugimi predstavniki, parlamentarci, deželnimi odborniki, zastopniki naših ustanov in or-ganizacij.

Društvo je priredilo razstavo NOB, sodelovalo na praznikih 25. aprila, priredilo miklavževanje in praznik dedka mraza (ob tej priliki so ob-nudili vse otroke štandreške osnov-ne šole), mladinski šahovski tečaj in šahovske simulanke. V društvu je delovala mladinska društva skupina in skupina odraslih, pev-ski zbor se je lepo razvil, najprej pod vodstvom Cirila Siliča, nato pa, po njegovi smrti, pod vodstvom prof. Ivana Migonizija, za-tem pa je društvo nabavilo nove o-blike. Uspešno je bilo delovanje na rekreacijsko - športnem področju in v zvezi s tem, da je imelo avto-buse, ki se jih poslužujejo v mestnem prometu, pa bi bila povezava med mestom in podeželjem boljša kot je sedaj.

V novem odboru so Danilo Na-nut, Aleš Hoban, Milovan Lutman, Stano Pavlin, Karel Nanut, Diego Marvin, Ivo Berdon, Danilo Nanut Blažnov, Franc Lupin, Franko Marvin, Klavdij Ožbot, Miloš Ta-baj, Alojz Paškulin, Berto Gren-de, Devan Brisko. Novi odbor se bo, na predlog predsednika vo-lilne komisije Stanka Marušiča, sestel že danes zjutraj, da si po-razdeli funkcije med posamezni-mi člani.

NA POBUDO SLOVENSKE PROSVETNE ZVEZE

DANES V SOVODNJA
«DLAKA V JAJCU»

Nastopili bodo igralci amaterskega gledališča iz Trsta

V Kulturnem domu v Sovodnjah bodo danes nastopili igralci Slo-venskega amaterskega gledališča iz Trsta s satiričnim kabaretom «Dla-ka v jajcu». Nastop mladih trža-skih gledališnikov je omogočila Slovenska prosvetna zveza v so-delovanju s prosvetnim društvom «Sovodnje». Prosvetni delavci so prepričani, da se bodo Sovodnjci v velikem številu prisostvovali predstavi, tako kot so prejšnje ne-deljo Goričani do kraja napolnili prosvetno dvorano.

Gledališka predstava - kabaret obravnava naše zamejske razme-re na duhoviti način. Avtorji so sa-tirično obdelali nekatere naše za-mejske prilike, tako tiste ljudi, ki se strmujejo slovenskega jezika kot tudi nekatere naše najvidnejše ustanove, gledališče, radio, časo-pisje. V Gorici je prejšnjo nedeljo predstava žela velik uspeh in gle-dalci so izrazili željo, da bi bilo takih predstav še več. Enako je bilo na Trzinem. Prepričani smo, da bo tako danes tudi v Sovodnjah.

Predstava se bo pričela ob 17. uri. Tekst tega satiričnega kaba-reta so napisali Miroslav Košuta, Adrijan Rustja in Sergej Verč s sodelovanjem Atilija Kralja. Rezi-ral je Adrijan Rustja, igrajo pa Sergio Cerkenič, Boris Kobal, Mi-lica Kravos, Branko Sulčić, Ivan Verč, Sergej Verč, Anica Žerjal, basovski vložek Nevo Furlan.

V PETEK V ŠKRUTOVEM

Prof. Pellegrini iz Padove
o slovansko-romanskih
stikih

V odlično premajhni dvorani ho-tela «Centrale» v Škrutovem, je v okviru benečanskih kulturnih dne-vov v petek predaval prof. Giovan Battista Pellegrini, redni profesor za glotologijo na univerzi v Pado-vi. Govoril je o slovansko - roman-skih stikih, posebno v Beneški Slo-veniji. Prof. Pellegrini je izbral to temo, ker popolnoma ustreza nje-govi specializaciji v študiju stikov med posameznimi jeziki, obenem pa je to predavanje lepo sklenilo prvi jezikoslovni del benečanskih kulturnih dnevo. O predavanju sa-mem in o diskusiji, ki je sledila, bomo podrobneje poročali v prihod-njih dneh.

V PRIREDBI MLADINSKEGA KROŽKA

Ob 50-letnici Leninove smrti
predavanje prof. Debenjaka

Večer bo v sredo v klubu «S. Gregorčič»

Brez števila je besed, članov in knjig, ki so skušali zaobjeti zgodovinski pomen Leninove osebnosti in njegovega dela. Letos namreč, in sicer enaindvajsetega ja-nuarja poljeka 50-letnica smrti Ja-nimirja Ilića Ulanova — Lenina, buditelja sovjetskega naroda po ok-tobrski revoluciji leta 1917. Prav zaradi njegovega dela je prav, da se mladinski krožek Gorica oddol-ži spominu tega velikega sovjetskega revolucionarja.

O Leninovem poslanstvu bo v s-re-do zvečer v sežu kluba «Simon Gregorčič» na Verdijevem korzu 13 ob 20.30 spregovoril prof. De-be-njak, docent na ljubljanski filozof-ski fakulteti. Ob tej priložnosti va-bi Mladinski krožek vse meščane in ljudi iz okoliških vasi, da se udeležijo predavanja, kjer jih bo predavatelj seznanil z delom in po-menom tega moža.

Zakaj ni bilo
zastopnikov občine
Števerjan v Gonarsu

Na zadnji seji občinskega sveta v Števerjanu je opozicijski svetova-lec Slavko Štekar vprašal župana zakaj ni bilo občinskih zastopnikov iz Števerjana ob odkritju spomeni-ka v Gonarsu. Župan Stanislav Klanjšček je odgovoril, da se ni občina udeležila te proslave, ker so bili na zarah s posmrtnimi o-stanki postavljene rdeče zvezde. Brez komentarja!

Obvestilo Kmečke zveze

Kmečka zveza obvešča kmeto-valce na Goriškem:

1. Posestniki izkaznice za nakup in uporabo raznih strupenih škro-pil in kemičnih preparatov 1. in 2. razreda lahko zaprosijo v naj-krajšem času, po zakonu 1255 iz leta 1968, za podaljšanje veljavno-sti izkaznice.

2. Do 26. januarja oškodovanci po toči lanskega junija in julija, to je kmetje z Oslavja, iz Pevme, Sen-tavra in deloma iz Doberdoba, lahko zaprosijo za nizkoobrestno posojilo 0,05 odst. in za odbitek povračila 40 odst. izposojenega ka-pitala.

3. Dne 30. januarja zapade rok za prijavo sprememb v sestavi kmečkih družin zaradi ugotovitve ali zaposlitve družinskih članov v druge dejavnosti ali tudi za izbris kmečkih družin iz kmečke bolnišnice blagajne zaradi starosti ali ker ne obdelujejo več zemlje.

4. Do 28. februarja se lahko vlo-ži prošnja za prispevek za razna popravila kmečkih stanovanj, kjer zakon predvideva prispevek 400.000.

LEPA POBUDA

V Gorici snujejo avtobusni konzorcij
ki bi združeval vse okoliške občine

V konzorciju naj bi bili tudi občini Sovodnje in Števerjan

Morda bomo v kratkem imeli-moblični avtobusni konzorcij, v katerem bodo občine, ki spadajo v neposredno goriško okolico vklju-čeno z Gorico samo. V tem konzor-ciju naj bi bile občine Gorica, So-vodnje, Števerjan, Koprivno, Mo-ša in Slovrence. Potreba po takem konzorciju se je pokazala zlasti v zadnjih mesecih, ko je prepoveda-na vožnja z avtomobili ob nedeljah in praznikih in ko so se zaradi te-ga ljudje na podeželju znašli izo-irani in zveze z mestom so le z maloštevilnimi medkrajevnimi avto-busi in v vlakci. Če bi imeli avto-buse, ki se jih poslužujejo v mest-nem prometu, pa bi bila povezava med mestom in podeželjem boljša kot je sedaj.

Na goriškem županstvu je bil pred dnevi sestanek, ki ga je skli-cal odbornik za javne službe Ro-vise. Udeležili so se ga župani iz Sovodnja, Števerjana, Moše, Koprivnega in Slovrenca, odbornik za programacijo Fantini, predsednik ter upravni ter tehnični direktor mestnega podjetja v Gorici, ki u-pravlja tudi avtobusno službo.

Vprašali smo odbornika Rovisa kaj nam lahko pove o tej pobudi, ki je za naše ljudi zelo koristna. «Župani so bili naravnost navduše-ni», nam je dejal. «Mestni avto-busi lahko krožijo, na podlagi seda-njih pravil, samo na področju go-riške občine. Te namreč upravlja mestno podjetje za luč, metan, vo-do in avtobuse. Ne morejo na pro-dročje bližnjih občin; s tem bi o-škodovali tista zasebna avtobusna podjetja, ki opravljajo službo na teh progah. Treba pa je najti no-vo obliko, ki bi dovoljevala uved-bi teh prog in istočasno bi bila zasebna podjetja izrinjena.

Danes se povsod širi zamisel, da je treba avtobusne proge dati v u-pravo javnim ustanovam, saj so avtobusni prevozi po cestah, prav tako kot železniški, stvar javne ko-risti. V nekaterih drugih državah npr. v Avstriji, sploh ni zasebnih avtobusnih prog; te upravlja s svojimi avtobusi železnica in pošta. Deželni zakon št. 73 daje med-občinski konzorcijem možnost de-narnega prispevka za nakup avto-busov in istočasno daje tudi prispe-

vek za kritje morebitnih primanj-kljajev. Dežela že tako plačuje za-sebnim avtobusnim podjetjem pri-spevke za dijaške in delavske a-bonnameje.

Rovis nam je dejal, da je urad za programacijo goriške občine iz-računal, da bi morali v omenjenih petih občinah uvesti proge, po ka-terih bi avtobusi vozili 4.000 kilo-metrov tedensko. To bi bilo pri-bližno 130 odstotkov več kot se sedanje proge na področju goriške občine. V nekaterih primerih bi kar uporabili iste avtobuse (iz štan-dreža bi avtobus šel kar v Sovod-nje, z Oslavja pa v Števerjan). Po-datke o številu dijakov, ki prihaja-jo vsak dan v Gorico že imajo, prizadele občine pa so povabili naj jim nemudoma javijo število delav-cov in uradnikov, ki so zaposleni v Gorici. Ugotovili so npr., da gra-vitira 70 odstotkov prebivalcev so-vojenjske občine vsak dan na Go-rico. Podobne številke veljajo za Mošo in Števerjan.

Prizadele občine naj bi ustano-vile samostojno podjetje, ki bi po-tem upravljal vse avtobuse, tudi sedanje, ki vozijo v Gorici.

Ponovna seja bo 6. februarja v Gorici. Prizadele občine bodo mo-rale do takrat imeti pristanek svo-jih odborov.

Plačati davek
na reklamne napise

Goriška občina obvešča vse zain-teresirane, da zapade 30. januarja

PRIZNANO MEDNARODNO
AVTO PREVOZNIŠKO PODJETJE

LA GORIZIANA

GORICA — UL. DUCA D'AOSTA 180 — TEL. 23-45 GORICA

PREVZEMAMO PREVOZ VSAKOVRSNEGA BLAGA

Kino

Gorica

VERDI 15.00—21.30 «5 matti al su-permercato. Les Charlots. Barvni film.

CORSO 15.00—21.30 «Lucky Luciano». G. M. Volonté in R. Steiger. Barvni film. Prepovedano mladini pod 18. letom.

MODERNISSIMO 14.45—22.00 «La ter-ra si tinte di rosso». R. Steiger in R. J. Barvni film. Prepoveda-no mladini pod 14. letom.

VITTORIA 15.00—21.30 «2022: I so-pravvissuti». C. Heston in L. Taylor. Barvni film. Prepovedano mladi-ni pod 14. letom.

CENTRALE 15.00—21.30 «Li chiamava-no i 3 moschettieri e invece e-rano in 4». T. Kendall in E. Man-ni. Barvni film.

Tržič

AZZURRO 14.00—22.00 «Cosa è suc-cesso tra mio padre e tua madre?» Barvni film.

EXCELSIOR 14.00—22.00 «Come si distrugge la reputazione del più grande agente segreto del mondo». Barvni film.

PRINCIPE 14.00—22.00 «Nanù, il fi-glio della giungla». Barvni film.

DEZURNA LEKARNA V GORICI
Danes ves dan in ponoči je dežurna lekarna Pontoni e Bassi, Raštel 52, tel. 33349.

DEZURNA LEKARNA V TRZICU
Danes ves dan in ponoči je v Tr-ziču dežurna lekarna Rismondo, UL. Toti, tel. 72701.

DEZURNI ZDRAVNIKI

V Goričici Sovodnjah in Števerjanu sta danes dežurna dr. Emilio De Gressi, tel. 89135 in dr. Mario Fab-bro, tel. 87061. V Krmini in okolici je dežuren dr. Costantino Kouvalis, tel. 86755; v Ronkah pa dr. Giorgio Verbanio junior, tel. 77449.

Predavanja

Slovensko planinsko društvo Gorica priredi prvo sezonsko predavanje, ki bo v petek, 25. januarja ob 20.30 v klubu «Simon Gregorčič», Verdijev korzo 13.

Predaval bo član jugoslovanske hi-malajske alpinistične odprave prof. ALES KUNAVER iz Ljubljane na temo «Gorovja od Bospora do Siki-ma». Predavanje bo opremlj s števil-nimi barvnimi diapozitivi.

Izleti

Slovensko planinsko društvo Gorica priredi v okviru akcije «planinstvo in sport za vsakogar» danes, 20. januarja pohod čez Grojno, Bukuje v Jazbinje ter nazaj po Ločniku. Zbi-rališče ob 10. uri pri pevskem mo-stu. V slučaju slabega vremena pohod odpade.

SPD obvešča, da zaradi pomanj-kanja snega odpade avtobusni izlet na Lokve.

Razstave

V goriškem muzeju v gradu Krom-berk bodo v torek, 22. januarja ob 18. uri odprli zgodovinsko razstavo «Kmečki panti na Slovenskem». Ob odprtju bo govoril predsednik OK SZDLS dr. Lojze Rot.

Šolske vesti

Ravnateljstvo nižje srednje šole «I-van Trnko» v Gorici obvešča starše ali njihove namestnike, da bo v če-trtek, 24. januarja ob 17.30 v šol-skih prostorih v Ulici Randaccio 10 roditeljski sestanek.

Ravnateljstvo slovenske gimnazije «Primoz Trubar» v Gorici, Ulica Cro-ce, sklicuje roditeljski sestanek star-šev in vzgojiteljev. Sestanek bo v četrtek, 24. t.m., ob 18. uri v risalni-ci učiteljice.

Prosveta

Na sedežu prosvetnega društva «O-ton Župancič» v Štandrežu bodo ime-li danes popoldne ob 17. uri rekre-acijsko popoldne s tombolo.

Prispevki

Ob 24-letnici smrti Jožefa Smet daruje hči Jožica, v počastitev nje-nega spomina 5.000 lir za Kulturni dom v Štandrežu.

ZAHVALA

Ob prvi obletnici smrti svojega dra-gega

Ferdinanda Batističa
(Ferdili)

se še enkrat zahvaljujem vsem, ki so počastili njegov spomin. Posebna zahvala g. dekanu, pevcom in daro-valcem cvetja.

Zaljublja sestra Gizela

Gorica, Štandrež, 20. 1. 1974

ZAHVALA

Toplo se zahvaljujem vsem, ki so z nami sočustvovali ob bridki izgubi naše drage mame

Franciške Jakin
vd. Ciglič

Posebna zahvala župniku, vsem da-rovalcem cvetja ter vsem, ki so nam stali ob strani.

Zaljublja hčerka Danica ter sinova Ladislav in Viktor z družinami.

Števerjan, Solkan, 20. 1. 1974

Davčna posvetovalnica

Z današnjo nedeljo začenjamo redno nedeljsko rubriko «Davčna posvetovalnica», v kateri bo naš strokovni sodelavec DR. STANISLAV OBLAK seznanjal čitatelje z novostmi, ki jih uvaja nova davčna reforma. Prav tako bo odgovarjal na vprašanja čitateljev, ki se nanašajo tako na davčno reformo, kot tudi na vsa vprašanja, ki so kakorkoli povezana z davčnimi obveznostmi državljanov. Vprašanja lahko naslovite na uredništvo lista v Trstu (Ul. Montecchi 6) in v Gorici (Ul. 24 Maggio 1) ali na strokovni združenji slovensko gospodarsko združenje ali Kmečka zveza, o be v Trstu, Ul. Cicerone 8/2.

Prvi koraki davčne reforme

S 1. januarjem 1974 je bila davčna reforma, ki so jo snovali in pripravljali polno desetletje, dokončno uveljavljena tudi na področju neposrednih davkov. Obrisi reforme so več ali manj znani, vsakega davčnega obvezanca pa bo sedaj zanimalo, kako ga bo nova preureditev osebo in konkretno zadeva in prizadela.

Če se zaustavimo pri neposrednih dohodkih ki jih bodo pobirali od fizičnih oseb, lahko sklenemo glavne značilnosti novega davčnega sistema v naslednjem:

— odslej bodo fizične osebe podvržene samo davku na fizične osebe in v krajnjem davku na dohodek, ki ga na kratko imenujemo ILOR. Odpravljene so vse druge vrste neposrednih davkov, (16 po številu) med temi: družinski davek, dopolnilni davek («complementaire») dohodninski davek («ricchezza mobilia») ter zemljiški in zgradbarinski davek («imposta sui fabbricati»);

— lestvice obdavčitve so za vse vrste dohodkov in za vse davčne obvezance enake. Prav tako so enake za vse davkoplačevalce davčne razbremenitve. Posebna pravila so predvidena pri ILOR: dohodki od podrejenega dela te davščini sploh ne bodo podvrženi, medtem ko bodo dohodki od avtonomnega dela (n.p. obrtnikov, kmetov, malih trgovcev in profesionalistov) bicer davku podvrženi deležni pa bodo znatnih olajšav;

— davčni odstotki so v glavnem nižji od skupščila do sedaj veljavnih dajatev, vendar finančna uprava predvidena kljub temu večje prihode v državne in krajevne blagajne, ker računa, da se bodo možnosti davčne utaje znatno zmanjšale;

— razen za dohodke od dela bodo morali davčni obvezanci prijavljati do 31. marca dohodke, ki so jih realizirali v prejšnjem letu; verjetno bodo bodoče prijave neuredno poimenovali po ministru Pretiju, ki ga smatrajo za duševnega očeta davčne reforme. Vsekakor bodo morali davkoplačevalci do 31. marca 1974 izpolniti po starih pravilih običajno prijavo «Vanoni» za dohodke 1. 1973. Prvo prijavo v novem davčnem režimu bodo morali položiti do 31. marca 1975.

Ker bodo prvi plačniki prav vsi, ki živijo od dohodkov podrejenega dela, bomo v tem sestavku obravnavali prav to področje nove davčne ureditve in skušali na kratko pojasniti, kakšne bodo novosti, ki jih bodo delojemalci in upokojenci opazili na izplačilnem listu januarске mezd, plače ali pokojnine.

Kot že omenjeno bodo dohodki delojemalcev podvrženi samo progresivnemu davku na fizične osebe (seveda, če nimajo drugih vrst dohodkov, za katere je predviden davek ILOR).

Lestvica davka na fizične osebe je dokaj preprosta. Na prva dva milijona lir letnih dohodkov bodo pobirali 10%; na naslednji milijon (t.j. od 2 do 3 milijonov) 13%; na naslednji milijon (t.j. od 3 do 4 milijonov) 16%; na dohodek od 4 do 5 milijonov 19%; od 5 do 6 milijonov 22%; od 6 do 7 milijonov 25%. Lestvica se nadaljuje s progresivno vse večjimi odstotki in doseže pri do-

hodkih od pol milijarde lir naprej najvišjo stopnjo 72%. Seveda bodo pri delavcih in nameščenci delovale ob današnjih prejemkih najpogostje prve tri omenjene davčne stopnje.

Davčna osnova za dohodke zapopade vse kar podrejeni delojemalec prejema v denarju (in morebitno tudi v naravi) iz naslova delovnega odnosa. Niso obdavčljiva bremena, ki jih delojemalec nosi za pokojninski fond, za bolniško blagajno itd. in ki jih delojemalec plačuje mesečno odteguje. Novost je obdavčljivost družinskih doklad, ki so bile doslej proste vseh davščin; zaradi tega bodo odslej tovrstni dohodki sestavni del davčne osnove. Kaže da so parlamentarci, ki so se ob razpravi okvirnega zakona o davčni reformi potovali za čim večje olajšave, to važno za delojemalce. Naj poudarimo v tem pogledu, da se bo učinek napovedanih poviškov družinskih doklad znatno razvedel, saj bo n.p. na povišano doklado za ženo in otroke, ki naj bi znašala 8.000 lir mesečno, država pobrala najmanj 10%.

Kot vsem ostalim davkoplačevalcem bodo delojemalci priznali davčni «popust» ali odtegljaj 36.000

lir letno. Samo delojemalski kategriji pa bodo priznali še nadaljnjih 36.000 lir in na koncu še pavšalni odtegljaj 12.000 lir za stroške zdravljenja itd. Skupno bodo potemtakem delojemalca razbremenili letno za 84.000 lir davka, kar pomeni da na prvih 840.000 lir letnih prejemkov kar ustreza 70.000 lir mesečne plače 12-krat na leto), ne bodo pobirali davka. Vse, kar smo navedli za delojemalce velja tudi za upokojence vs h vrst s to razliko, da upokojencem INPS ni doslej odtegoval nobenih davščin: pri prvem izplačilu pokojnine za leto 1974 bodo zategadelj opazili prejemniki neprijetno presenečenje, ker jim bo Zavod začel odtegovati nov davek na fizične osebe (če seveda presrejšajo znesek neobdavčljivosti).

Poleg navedenih olajšav bodo vsi davčni obvezanci deležni oprostitev v zvezi z družinskimi člani, ki so v njihovi oskrbi. Za ženo (ali za prvega otroka v primeru vdovstva) bo letna oprostitev znašala 36.000; za enega otroka 7.000 lir, za dva otroke 15.000, za tri 25.000, za štiri 35.000 lir itd. do nad osem 120.000 lir. Enake olajšave bodo veljavni tudi za druge družinske člane, kolikor so v breme davkoplačevalcu (n.p. roditelji).

Odvetnik svetuje

V tej rubriki seznanja goriški odvetnik dr. Peter Sanzin čitatelje našega dnevnika z vsakdanjo problematiko pravnega značaja tako z lastnimi sestavki kot z odgovori na vprašanja, ki jih lahko čitatelji naslovijo na uredništvo v Trstu (Ul. Montecchi 6/II.) in v Gorici (Ul. 24. Maggio 1) ali v pisarni dr. Sanzina v Gorici, Ul. Duca d'Aosta 42.

O koristnosti oporoke

Življenjske razmere večkrat povzročajo, da človek misli na svojo oporoko; je pa že tako, da je taka misel neprijetna, saj po tradiciji in literaturi pomeni oporoka izražanje poslednjih želja.

Oporoka (ali testament) je, tel-nično vzeto, res «enostranska izjava volje zapustnika, s katero ta razpolaga s svojim premoženjem za primer smrti»; vendar ta «poslednja volja», nikakor ne sme pomeniti, niti v psihološkem smislu, da je akt bližanja h koncu svojega življenja.

Življenje je človeku odmerjeno po naravnih zakonih in se v tem smislu končuje po kratki ali dolga-trajni bolezni, kakor tudi po zunanjih faktorjih (prometne nesreče itd.), ki nasilno pretrgajo rit življenja.

Tako se lahko dogodi, da človek umre nenadno in nepričakovano, ne da bi imel možnost, da bi odločil o dedovanju svoje osebnosti in lastnine. Temo lahko sledijo velikokrat, kadar ima pravico do zapustnikove zapuščine večje število dedičev, nesoglasja glede materialne razdelitve zapustnikovih dobrin.

Kdo ne ve za številne konkretne primere v katerih so se otroci sporekali med seboj o očetovem premoženju celo na sodišču s končno medsebojno nestrpnostjo in o-svojenostjo: vse to zaradi tega, ker starši niso prej z oporoko do-ločili, komu naj kaj pripada.

Kadar sestoji premoženje iz sta-novnjaj ali zemljišč, ki ne tvorijo samostojne produktivne enote, je možno priti do razdelitve — spo-razumevanja ali sodno — tudi z ne-veliko škodo. Težje je, ko je treba razdeliti med več dediči kmečko posetje, trgovsko podjetje, obrt-niško delavnico in podobno: v ta-kih primerih je razdelitev — kjer je sploh mogoča — ekonomsko škod-ljiva in lahko privede do izhira-nja dobrine same.

Gornji primeri kažejo na korist, da posameznik zaščiti trud svojega dela pred nevarnostjo spornih raz-delitev tako, da sam odloči komu in kako bo kaj zapustil.

Po italijanskem pravu imamo la-stnorčno oporoko, javno oporoko in tajno oporoko.

«Lastnorčna» oporoka je zaseben pismeni akt: napisan mora biti last-norčno, imeti datum in podpis za-pustnika. Omenjeni trije elementi (lastnorčnost spisa, datum in pod-pis) pogojujejo veljavnost oporo-ke.

Ob koncu naj dodamo še, da ita-lijskemu pravu ne dopuščajo ustne oporo-ke: starejši ljudje bodo ver-jetno pomnili, da je včasih oporo-ko lahko izjavil svojo poslednjo vo-ljo ustno ob navzočnosti dveh prič: vendar, ponavljamo, ta nima danes v Italiji nobene veljave.

Samo ob sebi je umevno, da je oporoka lahko napisana v sloven-ščini, kot v katerem koli drugem jeziku.

Javna oporoka je akt, ki ga pri-pravi notar z določenimi formal-nostmi in ob prisotnosti dveh prič. Tudi tajna oporoka — pri nas si-cer malo v rabi — je sestavljena ob sodelovanju notarja, pri kate-rem je mogoče dobiti (tako kot za javno oporoko) vsa potrebna navodila.

Oporoka je shranjena pri notarju (javna ali tajna oporoka), lastno-čno oporoko pa po navadi shra-ni sam oporočnik, ali pa je dana v varstvo kaki drugi zaupni osebi.

Omeniti je, da je vedno možno oporoko učititi, ali spremeniti s tem da se sestavi nova oporoka.

Po smrti oporočnika je oporoka objavljena na zahtevo kogarkoli, ki jo hčrati, ali ve, da je shranjena pri notarju.

Ob koncu naj dodamo še, da ita-lijskemu pravu ne dopuščajo ustne oporo-ke: starejši ljudje bodo ver-jetno pomnili, da je včasih oporo-ko lahko izjavil svojo poslednjo vo-ljo ustno ob navzočnosti dveh prič: vendar, ponavljamo, ta nima danes v Italiji nobene veljave.

tako ne sme biti oporoka natipka-na s pisalnim strojem, ali napisana z roko drugega človeka; seveda ni potrebno, da je na kolkovanem papirju, zadostuje kakršenkoli na-vađen papir. Tako tudi ni potrebno kakih posebnih oblik izražanja: za-dostuje, da je razbrati iz celotnega smisla spisa, da gre za oporoko, da se da identificirati dediče ter zapustnika, in to tudi samo z ime-nom ali z vzdevkom.

Samo ob sebi je umevno, da je oporoka lahko napisana v sloven-ščini, kot v katerem koli drugem jeziku.

Javna oporoka je akt, ki ga pri-pravi notar z določenimi formal-nostmi in ob prisotnosti dveh prič. Tudi tajna oporoka — pri nas si-cer malo v rabi — je sestavljena ob sodelovanju notarja, pri kate-rem je mogoče dobiti (tako kot za javno oporoko) vsa potrebna navodila.

Oporoka je shranjena pri notarju (javna ali tajna oporoka), lastno-čno oporoko pa po navadi shra-ni sam oporočnik, ali pa je dana v varstvo kaki drugi zaupni osebi.

Omeniti je, da je vedno možno oporoko učititi, ali spremeniti s tem da se sestavi nova oporoka.

Po smrti oporočnika je oporoka objavljena na zahtevo kogarkoli, ki jo hčrati, ali ve, da je shranjena pri notarju.

Ob koncu naj dodamo še, da ita-lijskemu pravu ne dopuščajo ustne oporo-ke: starejši ljudje bodo ver-jetno pomnili, da je včasih oporo-ko lahko izjavil svojo poslednjo vo-ljo ustno ob navzočnosti dveh prič: vendar, ponavljamo, ta nima danes v Italiji nobene veljave.

Samo ob sebi je umevno, da je oporoka lahko napisana v sloven-ščini, kot v katerem koli drugem jeziku.

Javna oporoka je akt, ki ga pri-pravi notar z določenimi formal-nostmi in ob prisotnosti dveh prič. Tudi tajna oporoka — pri nas si-cer malo v rabi — je sestavljena ob sodelovanju notarja, pri kate-rem je mogoče dobiti (tako kot za javno oporoko) vsa potrebna navodila.

Oporoka je shranjena pri notarju (javna ali tajna oporoka), lastno-čno oporoko pa po navadi shra-ni sam oporočnik, ali pa je dana v varstvo kaki drugi zaupni osebi.

Omeniti je, da je vedno možno oporoko učititi, ali spremeniti s tem da se sestavi nova oporoka.

Po smrti oporočnika je oporoka objavljena na zahtevo kogarkoli, ki jo hčrati, ali ve, da je shranjena pri notarju.

Ob koncu naj dodamo še, da ita-lijskemu pravu ne dopuščajo ustne oporo-ke: starejši ljudje bodo ver-jetno pomnili, da je včasih oporo-ko lahko izjavil svojo poslednjo vo-ljo ustno ob navzočnosti dveh prič: vendar, ponavljamo, ta nima danes v Italiji nobene veljave.

NEDELJA, 20. JANUARJA 1974

ITALIJANSKA TELEVIZIJA PRVI KANAL

- 11.00 Maša in Ob 12. uri
12.15 Kmetijska oddaja
12.55 Risani filmi:
Trmasti mak, Magoojeve prigode ter Lahko je tudi Diogen
13.30 DNEVNIK
14.00 TV igra: Toliko govorimo o njih
15.00 SCARAMOUCHE
Glasbeni roman Corbucci in Grimaldija
16.00 La pietra meravigliosa
Kratkometražni film, ki sta ga napravila Claude Cobast in Roland Costa
16.30 Program za mladino
Disneyland: Poletna magija
Po romanu Kate D. Wiggin. Režija: James Neilson
17.15 Trije medvedi in Ples dežja
17.30 DNEVNIK
17.45 Rezultati in poročila o nogometnem prvenstvu
18.00 Napoved sporeda za prihodnji teden
18.15 POZOR NA ONA DVA
TV film v režiji Petra Hunta, v glavnih vlogah Tony Curtis, Roger Moore, Susana Leigh, Peter Vaughan, George Baker itd.
19.10 Ital. nogometno prvenstvo:
Registriran polčas nogometne tekme
20.00 DNEVNIK
20.30 «L'EDERA»
21.35 ŠPORTNA NEDELJA:
Kronike, komentarji glavnih športnih dogodkov
22.30 DNEVNIK

DRUGI KANAL

- 14.00 Cortina d'Ampezzo:
Mednarodni smučarski skoki
St. Moritz:
SVETOVNO PRVENSTVO V BOBU
Wengen:
SVETOVNO PRVENSTVO V SLALOMU
Ital. nogometno prvenstvo
18.40 Kitara, ljubezen moja
19.00 Nastopata Franco Ceri in Mario Gangi. Prireditelj vodi Arnoldo Foà
19.50 ŠPORTNI DNEVNIK
20.00 DNEVNIK
20.30 Koncert za Neapelj
22.00 Sedmi dan: Kulturne aktualnosti

JUGOSLOVANSKA TELEVIZIJA

- 9.25 POROČILA
9.30 Tolsto: «VOJNA IN MIR», barvna nadaljevanka
10.15 Kmetijska oddaja
11.05 Otroška matineja:
Zaklad nad reko, Enciklopedija živali, Pravniški svetovno prvenstvo v slalomu za moške:
12.35 Barvni posnetek iz Wengna, od 13.10 dalje neposredni prenos Ansambel «Boris Terjaga» izvaja narodno zabavno glasbo
15.50 Pisani svet: mladinska oddaja
16.35 Prvi aplavz
Javna radijska oddaja o novih glasbenih talentih
17.30 Zanimivosti doma in po svetu
18.00 Gledate televizijo? Poslušate radio?
18.05 POROČILA
18.05 MATERINO SRCE
Sovjetski film o življenju V. I. Uljanova - Lenina. Režija Mark Donskoj, v glavnih vlogah Jelena Fadejeva in Radion Nak-hapetov
19.45 Calimero, barvna risanka
20.00 DNEVNIK
20.30 Anton Medved: «RENDEZ-VOUS»
Veseloigra, ki jo je uprizorilo Primorsko dramsko gledališče v režiji Franca Uršiča, v glavnih vlogah na nastopajo: B. Cavazza, B. Umkarjeva, T. Glazarjeva, J. Mrzelova, P. Cam-plin, I. Jereb in D. Kokot.
21.30 SPUST S SKRLATICE
Barvna reportaža
21.55 Športni pregled
22.30 DNEVNIK

KOPRSKA BARVNA TELEVIZIJA

- 15.00 Svetovno prvenstvo v slalomu
Posnetek in prenos iz Wengna
19.45 Risani film za otroke
20.30 Trije nasilneži
Ameriški film v režiji Rudolpha Mateja
22.00 Jazz festival «Ljubljana 73»

TRST A

- 8.15, 13.15, 14.15, 20.15 Poročila;
8.05 Slov. motivi; 8.30 Kmetijska oddaja; 9.00 Maša; 9.45 Paganinjev kvartet; 11.15 Mladinski oder; 12.15 Nabožna oddaja; 12.30 Melodije; 13.00 Zvočni zapisi; 13.30 Glasba po željah; 14.15 Re-vija solistov; 16.00 Glasba in šport; 17.00 Radijski oder; 18.05 Koncert; 18.50 Jazz; 20.00 Sport; 20.45 Pratik; 22.00 Nedelja v športu; 22.10 Sodobna glasba.

KOPER

- 6.30, 7.30, 12.30, 14.30, 18.30, 20.30 Poročila; 6.15 Glasba za do-bo jutro; 8.30 Klavirski duo; 8.45 Melodije; 10.15 Ansambel Gatti; 10.30 Dogodki in odmevi; 11.15 Melodije; 11.30 «La Vera Roma-gna»; 11.45 Orkester Barrier; 12.00 Glasba po željah; 14.00 Plošče; 14.40 Juke box; 15.00 Glas-sovi in zvoki; 16.30 Popevke; 17.00 Sosednji kraji in ljudje; 17.35 Glasba po željah; 18.45 Sa-ksosofist Ventura; 19.00 Doma-ki viže; 19.30 Prenos RL; 20.00 Glas-ba v večeru; 20.45 Orkestri; 21.15 Operetna glasba; 22.00 Ples-na glasba.

- NACIONALNI PROGRAM**
8.00, 13.00, 15.00, 21.00 Poro-čila; 7.00 Jutranja glasba; 9.00 Godala; 10.55 Spet v Neaplju; 11.35 Roditeljski krožek; 12.00 Po-pularne plošče; 14.30 Ital. folklo-ra; 15.30 Nogomet od minute do minute; 16.30 Glasbeni oder; 17.25 Glasbeni variete; 18.15 Lenin-grajski filharmonični orkester; 19.40 Jazz; 20.20 Ponovno na spo-redu; 21.40 Violina in klavir; 22.15 Radijski oder.

TRST B

- 8.15, 13.15, 14.15, 20.15 Poročila;
8.05 Slov. motivi; 8.30 Kmetijska oddaja; 9.00 Maša; 9.45 Paganinjev kvartet; 11.15 Mladinski oder; 12.15 Nabožna oddaja; 12.30 Melodije; 13.00 Zvočni zapisi; 13.30 Glasba po željah; 14.15 Re-vija solistov; 16.00 Glasba in šport; 17.00 Radijski oder; 18.05 Koncert; 18.50 Jazz; 20.00 Sport; 20.45 Pratik; 22.00 Nedelja v športu; 22.10 Sodobna glasba.

KOPER

- 6.30, 7.30, 12.30, 14.30, 18.30, 20.30 Poročila; 6.15 Glasba za do-bo jutro; 8.30 Klavirski duo; 8.45 Melodije; 10.15 Ansambel Gatti; 10.30 Dogodki in odmevi; 11.15 Melodije; 11.30 «La Vera Roma-gna»; 11.45 Orkester Barrier; 12.00 Glasba po željah; 14.00 Plošče; 14.40 Juke box; 15.00 Glas-sovi in zvoki; 16.30 Popevke; 17.00 Sosednji kraji in ljudje; 17.35 Glasba po željah; 18.45 Sa-ksosofist Ventura; 19.00 Doma-ki viže; 19.30 Prenos RL; 20.00 Glas-ba v večeru; 20.45 Orkestri; 21.15 Operetna glasba; 22.00 Ples-na glasba.

TRST C

- 8.15, 13.15, 14.15, 20.15 Poročila;
8.05 Slov. motivi; 8.30 Kmetijska oddaja; 9.00 Maša; 9.45 Paganinjev kvartet; 11.15 Mladinski oder; 12.15 Nabožna oddaja; 12.30 Melodije; 13.00 Zvočni zapisi; 13.30 Glasba po željah; 14.15 Re-vija solistov; 16.00 Glasba in šport; 17.00 Radijski oder; 18.05 Koncert; 18.50 Jazz; 20.00 Sport; 20.45 Pratik; 22.00 Nedelja v športu; 22.10 Sodobna glasba.

TRST D

- 8.15, 13.15, 14.15, 20.15 Poročila;
8.05 Slov. motivi; 8.30 Kmetijska oddaja; 9.00 Maša; 9.45 Paganinjev kvartet; 11.15 Mladinski oder; 12.15 Nabožna oddaja; 12.30 Melodije; 13.00 Zvočni zapisi; 13.30 Glasba po željah; 14.15 Re-vija solistov; 16.00 Glasba in šport; 17.00 Radijski oder; 18.05 Koncert; 18.50 Jazz; 20.00 Sport; 20.45 Pratik; 22.00 Nedelja v športu; 22.10 Sodobna glasba.

PONEDELJEK, 21. JANUARJA 1974

ITALIJANSKA TELEVIZIJA PRVI KANAL

- 12.30 Poljudna znanost: Monografija
12.55 Tedenska knjižna oddaja
13.30 DNEVNIK
14.00 Sedem dni v parlamentu
14.25 Tečaj nemškega jezika
15.00 - 17.00 Sola
17.00 DNEVNIK
17.15 Program za najmlajše
Risani filmi iz vsega sveta
17.45 Program za mladino
Podobe iz sveta
18.15 Elektronske lutke
Titan, kralj prepavov
18.45 Sindikalni problemi
19.15 Ital. kronike, Danes v parlamentu in Vremenska slika
20.00 DNEVNIK
20.40 CHARLIE CHAPLIN:
KRALJ V NEW YORKU
Film je v celoti napravil Charlie Chaplin, saj je njegova ide-ja, njegov scenarij, njegova je režija in tudi glavno vlogo je igral sam. V filmu igrajo še Dawn Addams, Michael Chap-lin, Maxime Audley, Oliver Johnston itd.
22.30 DNEVNIK
Vremenska slika

DRUGI KANAL

- 18.45 Športni dnevnik
19.00 I RACCONTI DEL MARESCIALLO
Po istoimenskem literarnem delu Maria Soldatija pripravila TV nadaljevanko Romildo Craveri in Carlo Musso Susa
Prva epizoda:
MOJ PRIJATELJ GIGI
V glavnih vlogah Turri Ferro, Franco Pesce, Pierre Fremont, Nera Donati, Romano Malaspina, Renato Baldini in Aurelio Marconi
20.00 Ob 20. uri
Oddajo vodi Bruno Modugno
20.30 DNEVNIK
21.00 Posebne reportaže:
Amerika išče: Sola
Raniero La Valle raziskuje življenje ZDA, kjer določeni kro-ji skušajo najti pot iz sedanje zagate, v katero je zaslja a-meriška družba. Iščejo se namreč nove poti za boljše medlo-veške odnose. Oddaja vsebuje tudi dokumentaren film, posve-čen eni najbolj znanih vzornih sil in sicer filadelfijski šoli North East High School, ki ni nič drugega kot šola, ki jo obi-skujejo le sinovi tako imenovanega srednjega, torej raznega bogatega sloja, vrhu tega izključno belopolti dijaki. In za-to na tem zavodu ni čutiti niti ekonomskih, niti socialnih in tudi ne rasnih problemov, ki «motijo» ameriško življenje. Na vsak način je to «edilčno funkcionalna šola» in «njeno vodstvo je ponosno», ker meni, da je to povsem «uspela» šola. Kljub vsemu pa se tudi tu čutijo problemi, ki se kažejo v vsej a-meriški družbi.
22.00 Simfonični koncert

JUGOSLOVANSKA TELEVIZIJA

- 9.00 TV šola
17.45 «Spet doma» — Lutkovna igra v nadaljevanjih o kurirju Gregu
18.00 Risanka
18.10 Obzornik
18.25 Enciklopedija živali
Barvni poljudnoznanstveni film z naslovom «Človeku podobna opica»
19.00 Mladi za mlade
19.30 Kaj hočemo?
Ob ustavnih in kongresnih razpravah
Pred sedmim kongresom ZKS — Pogovor o začetku razpra-ve o osnovnih kongresnih dokumentih
19.45 Calimero, barvna risanka
20.00 DNEVNIK
20.30 Gorenjska v ustih
21.30 Kulturne diagonale
22.00 DNEVNIK

KOPRSKA BARVNA TELEVIZIJA

- 20.00 Risanka za otroke
20.15 DNEVNIK
20.30 Ray Anthony show
21.20 URAN — ENERGIJA BODOČNOSTI
21.50 Nevarnost je moj poklic:
RESEVANJE V GORAH

TRST A

- 7.15, 8.15, 13.15, 14.15, 20.15 Poročila;
7.05 Jutranja glasba; 8.15 Melodrama; 9.35 «Bel Ami»; 9.50 Popevke; 10.35 Na vaši strani; 12.40 Glasbeno-govorni spored; 13.50 Kako in zakaj?; 15.00 Glas-ski leta; Machiavelli; 15.40 Glas-beno-govorni spored; 17.30 Po-sebna reportaža; 17.50 Telefo-nski pogovori; 19.55 Plošče.

TRST B

- 12.15 Deželne kronike; 14.40 Tretja stran; 15.10 Folklor in tradicija; 19.30 Deželne kronike.
KOPER
6.30, 7.30, 12.30, 14.30, 18.30, 20.30 Poročila; 6.15 Glasba za dobro jutro; 7.40 Jutranja gla-sba; 8.45 Glasbeni album; 10.10 Prijetna glasba; 11.15 Prisluhni-mo jim skupaj; 11.45 Popularne melodije; 12.00 Glasba po željah; 14.00 Športni ponedeljek; 14.10 Plošče; 16.40 Parada orkestror; 17.00 Glasbeni mozaik; 17.45 Športni pregled; 18.00 Izložba hi-tov; 19.00 Od Triglava do Jadr-a; 19.30 Prenos RL; 20.00 Glas-ba v večeru; 20.45 Operna gla-sba; 21.30 Pisana glasba; 20.35 Godalni kvartet «Dekany».

- NACIONALNI PROGRAM**
7.00, 8.00, 13.00, 15.00, 21.00 Poro-čila; 7.10 Jutranja glasba; 8.30 Popevke; 9.00 Vi in jaz; 10.00 Reportaža; 12.10 Pisan program; 13.20 Hit parade; 14.05 Odprta li-nija; 14.40 «Bel Ami»; 15.10 Pro-gram za mladino; 17.00 Glasbeni spored; 17.55 Opravljivi; 18.45 Sindikalna panorama; 19.25 Ploš-če; 20.20 Ponovno na sporedu; 21.15 Literarni pregled; 21.40 Mussorgski; Hovanščina.

TRST C

- 7.15, 8.15, 13.15, 14.15, 20.15 Poročila;
7.05 Jutranja glasba; 8.15

Pot prve prekomorske brigade h glavnemu štabu NOV v Drvar

Odlomek iz knjige Srečka Vilharja in Alberta Kluna «Prva in druga prekomorska brigada»

Razplet vojne v Rusiji v drugi polovici 1943 je pokazal, da nemška vojska ni bila več sposobna, da bi se lotila večjih ofenzivnih akcij. Očitno je postalo, da je začel Hitlerjev vojaški stroj, pa čeprav še močan, izgubljati tla pod nogami. Tedaj pa je tudi prišlo do velikega preobrata v Italiji: padcu fašizma je kmalu sledila še kapitulacija italijanske vojske. Zavezniška vojska se je zdaj pojavila na obalah južnega Jadrana. Porazi nacifasistične vojske na bojiščih so vodili k temu, da so začeli zavezniški državni razpravljati o vprašanju bodočih meja. Ni slučaj, da je temu vprašanju posvetilo kar največ pozornosti tudi II. zasedanje Avnoja v Jajcu. Potrdilo je sklepe slovenskih in hrvaških ljudskih odposlancev, da se morajo primorski Slovenci in istrski Hrvati združiti z jugoslovanskimi narodi v novu Jugoslavijo. Ostalo pa je zdaj odprto vprašanje, kakšno stališče bodo zastopali zavezniški glede Primorske in Istre, ki ju je leta 1918 imperialistična Italija enostavno zasedla, da bi se pri tem zmenila za množico Slovencev in Hrvatov.

Že po prvih stikih med Jugoslovani in zavezniški se je pokazalo, da ti slednji niso bili naklonjeni združitvi Primorske in Istre z Jugoslavijo. Nastanek 1. prekomorske brigade z vsem političnim gibanjem v ozadju in njen odhod v Jugoslavijo je bil glasen protest proti vsem tistim, ki so kovali načrte, da bi primorski Slovenci in Istranoni onemogočili, da sami odločijo kateri državi naj pripadajo.

Brigade vseh jugoslovanskih narodnosti

Glavnino 1. prekomorske brigade so sestavljali primorski Slovenci in istrski Hrvati. Bilo pa je v njej tudi veliko Črnogorcev, Dalmatincev in Slovencev iz področja, ki jih je leta 1941 okupirala italijanska fašistična vojska. V brigadi so bile po temotakem zastopane manjše vse jugoslovanske narodnosti. To je dajalo borbeni enoti pravi poseben pečat. Iz nje se je lepo zrcalila bratrska enotnost vseh jugoslovanskih narodov. Ta brigada in pa tiste, ki so se pozneje formirale, so pomenile neizpodbiten dokaz, da so se primorski Slovenci in istrski Hrvati odločili za novo Jugoslavijo. Tudi te brigade in še druge prekomorske enote so po svoje pokazale, do kod je segel narodnosvobodilni boj jugoslovanskih narodov in kod bi morale na severovzhodu teči meje nove Jugoslavije. Pestra nacionalna sestava 1. prekomorske brigade je bil prav gotovo eden od razlogov, da ji je vrhovni štab NOV in POJ posvečal prav posebno pozornost in končno tudi odredil, da se prebije v Drvar v Bosni.

Pot 1. prekomorske brigade v Bosno pa je pomenila še nekaj drugega. Ta borbeni enota je odšla v Jugoslavijo v času, ko so bili zavezniški prisiljeni odpuščati pomoč Draži Mihajloviću in spreminjati svoje načrte glede jugoslovanske begunske vlade. Kljub temu pa so četniki še nadalje trdili, da so edinele oni legitimni predstavniki srbskega naroda in dalje še, da jim prav zaradi tega zavezniški ne bodo nikdar odpuščali pomoči. Marsikdo, ki ni bil dovolj obveščen, se je ujel na njihove libanice. Prisotnost prekomorske brigade v Bosni pa je pomenila za množico tamkajšnjega prebivalstva živ in otipljiv dokaz, da so zavezniški prenehali podpirati četnike in priznali narodnosvobodilno vojsko za edino vojsko, ki se resnično bori proti okupatorju. Takega problema, ki je bil tako značilen pred-

Reorganizacija na otokih

Očitno je, da se je morala 1. prekomorska brigada na svojem pohodu v domovino spoprijeti s težavami, ki niso bile majhne.

Združevanje 1. prekomorske brigade (oziroma dveh) na dalmatinskih otokih je bilo začasno. Že 1. tako značilna za četnike, da so namreč iskali zavezniške pri okupatorju in zatem še pri Britancih, je bila tu nemogoča. Bela garda in ustaši so bili odkriti na strani okupatorja. Prav zaradi teh dejstev ne bi mogla biti prisotnost prekomorcev konec leta 1943 in v začetku leta 1944 nikjer drugod v Jugoslaviji tako zaželena kot prav v Bosni in v Srbiji.

1. prekomorska brigada (najprej le ena, na otokih dve, ki pa sta se tik pred izkrcanjem na kopnem združili v eno) se je opremila v največji naglici in borci te enote so komaj čakali, da zapustijo deželo, kjer so doživeli toliko grozot. In v domovino se jim je mudilo še iz drugih razlogov: svojim bratom ni pomagali v boju proti okupatorju, razmišljali o tem, kako jih bodo sprejeli, kako veselo bo svidenje, kako se bodo še okrepile vrste borcev NOV in kako bo končno tudi na Primorsko in Istro zasijalo sonce svobode. Mudilo pa se jim je v domovino tudi zaradi tega, ker so začeli zavezniški dajati pomoč. Ko je bila brigada za silo skupaj, ni bilo več kaj čakati; saj je bilo končno jasno, da se bodo v velikem jugoslovanskem taborišču v južni Italiji, namreč v Gravini, kmalu zbrale še nove množice borcev, ki bodo prav tako krenile v domovino.

Seveda se je že takoj v začetku postavljalo tudi vprašanje, kje in kako naj bi prekomorci lahko dali kar največji delež v boju proti okupatorju. Odgovoriti na to vprašanje pa ni bilo lahko, ker je 1. prekomorska brigada nastala v času močno razburkanega razmer in pa v času, ko so v Jugoslaviji še vedno divjali krvavi boji proti okupatorju. Položaj torej ni mogel nakazovati poti za kakšno posebno idealno rešitev vprašanja.

Sestava 1. prekomorske brigade nam razkriva tudi naslednje značilne poteze: med primorskimi Slovenci in Istrani so bili močno zastopani letniki 1924, 1925 in 1926, to je fantje, ki so bili tedaj, ko so jih nasilno odpeljali v »posebne kazenske bataljone«, stari od 16 do 17 let. Ta množica mladih fantov ni imela priložnosti, da bi se vojaško izveščala in odhajala na teren, ki bi bil zanje popolnoma nov, na teren, kjer se govori jezik, ki so se ga morali še učiti. Vsi ti fantje so imeli le italijansko osnovno šolo, to je poleg italijanskega jezika poznali le še domače slovensko ali istrsko-hrvaško narčno. Drugeje je bilo seveda s Črnogorci ali Dalmatinci. Med njimi ni manjkalo niti bivših aktivistov KPJ in partizanov. Ta skupina je odhajala na teren, za katerega je vedela, kakšen je in kakor se bo na njem znašla. Tudi Slovenci iz »ljubljenih pokrajin« so bili kar na dobrem. Bili so večinoma aktivisti OF s precejšnjimi izkušnjami in večina je tudi poznala srbohrvaški jezik. V največjem položaju pa se je vsakega znašla večja skupina primorskih Slovencev, bivših političnih obsojencev, ki so mnogo let prebili v italijanskih fašističnih zaporih in se v boju proti fašizmu že močno izčrpali. Vsi ti (pa tudi nekateri iz okupiranih delov Jugoslavije) so prišli tako rekoč iz zaporov naravnost v Carbonaro in Gravino. V Gravini ni manjkalo niti takih bivših političnih obsojencev, ki so bili že pravi invalidi.

Prav v teh dneh poteka točno 30 let, ko je prva prekomorska partizanska brigada, ki so jo v južni Italiji formirali v glavnem primorski Slovenci in istrski Hrvati, v kateri pa so bili tudi Dalmatinci, Črnogorci in Slovenci iz drugih pokrajin, zapustila dalmatinske otoke Hvar, Vis, Korčulo, Brač in Solto, kjer se je preuredila, in se začela prebijati na kopno in potem na dolgi borbeni poti v Bosno proti Drvarju, kjer je bil tedaj glavni štab NOV in PO Jugoslavije s Titom na čelu. Po naporni poti je brigada, v katere sestavo je bilo okrog 1600 moč, prežetih z borbenim duhom in domovinsko ljubeznijo, dosegla Drvar 23. januarja 1944 in se istega dne sta njena komandanta podala reporti tovarišu Titu.

O vsem tem pišeta marljiva in natančna zgodovinarja prekomorskih brigad in drugih enot, ki so nastale v južni Italiji, v Afriki, na Siciliji in Sardiniji, SREČKA VILHAR in ALBERT KLUN, v svoji knjigi «Prva in druga prekomorska brigada», iz katere je povzel tudi odlomek, ki ga objavljamo v spomin na južna leta naših zaveznih primorskih in istrskih fantov in moč.

Jože Živc, namestnik komandanta Riko Malalan, pomočnik politkomisarja pa Ante Markov. To pa najbrž ni točno, saj je ta bataljon bil označen v Gravini kot 2. slovenski bataljon. Na kopnem bi se morali izkrcati seveda tudi prekomorci, ki so bili razmeščeni na otoku Korčuli, vendar je bila ta akcija prav tako odložena zaradi močne koncentracije sovražnikovih enot na obali. Poraz na Korčuli je potrdil, da je bil sovražnik obveščen o prihodu prekomorcev na dalmatinske otoke.

Iz nekega poročila pomočnika politkomisarja 1. dalmatinske brigade, ki ga je sredi decembra poslal oblastnemu komiteju KPJ za Dalmacijo, vidimo, da je bila 2. prekomorska brigada (formirana na Hvaru in Visu), ki bi se morala izkrcati pri Starem Trogiru, sestavljena iz štirih bataljonov (med tem časom je prišel še en bataljon iz Italije) in imela 1088 borcev, 66 partizcev, 124 kolevcev in 20 kandidatov KP.

Štab prvotne 1. prekomorske brigade, ki je imel svoj sedež na Hvaru, se je dejansko razformiral. Njen komandant Savo Čelebić je bil zaradi izčrpanosti in starosti premeščen na delo v komando morarice. Ivo Marišić, politkomisar brigade, je bil dodeljen oblastnemu komiteju KPJ za Dalmacijo, Stane

bataljonov v boje na Korčuli je presekalo oster telegram štaba 8. korpusa štaba morarice (št. 333 od 30.12.), ki se glasi: «Po ukazu vrhovnega štaba prepeljete vse prekomorce na kopno. Za neizpolnitev tega ukaza »b« odgovoren štab morarice in Milić (Maks Bače)». Ta telegram sta podpisala politkomisar in komandant 8. korpusa.

V telegramu št. 199 z dne 1. januarja 1944 je bilo ukazano komandni 26. divizije, »naj poizve in sporoči, kako je prišlo do pošiljanja internirancev na Korčulo z borbenimi nalogami, ki je bilo že ukazano, da jih je treba prepeljati na kopno.«

Izkrcanje na obali

Tik pred odhodom na kopno sta se 1. in 2. prekomorska brigada združili na Visu pod enotnim brigadnim vodstvom (komandant Vlado Prošić, politkomisar Dragotin Črnogorac, pomočnik politkomisarja Marko Boban). 3.4.1944 ponoči sta obe brigadi odšli v konvoj ribiških ladij in v spremstvu oboroženih motornih jadrnic »Jadran« in »Kornat«. Vseh borcev je bilo 1650. Izkrcali so se na Dugem o-

toku in Kornatu in se razporedili v gozdčih, medtem ko so se ladje zasidrale in so jih kamuflirali v globokih skalnatih zalivih. Plovbo na obalo pa so zaradi silovite burje preložili. Zadrževanje na Dugem otoku in Kornatu je pomenilo precejšnjo nevarnost, da bi ves konvoj odkrila sovražnikova aviacija in vojno ladje. Štab brigade niti ni imel radijske postaje, da bi v primeru potrebe zaprosil za pomoč. Po polnoči 7. januarja pa se je konvoj končno prebilo do obale. Obe brigadi ste se izkrcali na področju Drage v bližini Pakošanov južno od Zadra. Vsi komandanti ladij so bili zaradi dobrih opravljene naloge odlikovani. To je bil lep podvig morarice.

Izkrcanje je bilo za prekomorce velik dogodek, dan velikega veselja, ker je pomenil nov korak naprej na pohodu v domovino in s tem tudi možnost za prispevanje večjega deleža v boju proti okupatorju in za osvoboditev domovine. V vsakem koraku je zdaj zrasel občutek, da se bo v novem položaju lažje znašel. Povsem drugače je bilo na otokih, kjer se je bilo treba v burji in mrazu ter kljub majhnemu številu ladij večkrat premeščati z otoka na otok.

Zdraven tega je bil v primeru premoci sovražnika umik skoraj nemogoč. To bo toliko bolj razumljivo, če upoštevamo, da je bilo med prekomorci veliko mladih fantov, ki so se ob odhodu iz Barja prvič vozili po morju. Zdaj pa se je vse na mah spremenilo. Tako je torej brigada odšla moralno okrepjena na dolgo pot preko zasneženih planin. Velebit, ki je bil tedaj ves v snegu in je po vseh kotanjah in soteskah pod njim goščevala ledeno mrzla burja, je bil za borce teško preizkušnja. Prav v tem času je bila še v polnem jeku 6. sovražnikova ofenziva. Na tej poti je bila precejšnja ovira liška prog, preko katere bi se morala brigada prebiti. Vzdržlo nje so bili sovražnikov bunkerji, na sami prog pa številne sovražnikove patrulje. Še pred prihodom brigade do proge so izvidnice v bližini Benkovca naletele na posamezne ustaske zasede, sam prehod čez prog med Gračcem in Kninom pa je že terjati nekaj žrtve.

Bilo je to 15. januarja ponoči. Na prog se je ravno tisti čas pojavil nemški oklopni vlak. Se ustavil in zasul brigado z ognjem. Nanjo pa so vsuli gost ogenj še ustasi iz bližnjega bunkerja. V burji, snegu, ledu in megli se je znašla brigada v objemu ognja »skrajna nevindega sovražnika. Precejšnje zlo je bilo zdaj v tem, da je en bataljon skupaj s komandantom brigade uspel prekoračiti prog, drugi del pa se je moral zaradi hudega sovražnikovega ognja umakniti. Medtem ko se je glavni bataljon vrnil na izhodišče Eurovec – Duboki Do, so se morali tisti, ki so se prekoračili prog, vrniti čez dva dni preko nje prav tako na isto področje. Štab brigade je moral po tem neuspelem probu izdelati načrt, da se brigada prebije preko proge na drugem mestu, namreč v bližini Velike Popine v smeri Gubčevega polja. Ta probaj ponoči 19. januarja 1944 je popolnoma uspel. Dolga kolona se je za tem vilo prek zasneženih planin, sekala globeli in soteske, se zopet vzpenjala in hitela v smeri Bosne. Tu se je pokazalo, koliko lahko vzdržijo človek, ki ga spremlja trdna volja. Na tej poti so mule, ki so nosile del brigadnega tovora, padle in se niso mogle več dvigniti; borci so jih morali prepustiti žalosni usodi. Koloni so tu in tam sledili četniki, ki so se izmikali frontalnemu boju. Le čakali so, da

bi kdo izostal ali da bi se kje pretrgala zveza in bi potem udarili po borbah. Brigada se je izogibala poti in pomikala po največji diviji, včasih v velikih polkrogih, da se ne bi po nepotrebnem izpostavljala nevarnosti in prišla končno po izredno napornem maršu 23. januarja 1944 popoldne v Drvar. Razen nekaj obolelih in ranjenih ni imela brigada po drugem probu čez liško prog in maršu v smeri Drvarja nobenih izgub.

Po prvi polovici februarja 1944 so se prekomorci v Bosni očitoma srečevali v raznih bojih in na bojnih pohodih. Bili so prvi borci, ki so se v Bosni pojavili v zavezniških uniformah in kot taki vzbujali pozornost ne samo pri ostalih partizanih, marveč pri civilnem prebivalstvu. Prihod prekomorcev v Bosno je pomenil težak udarec za četnike, ki so zdaj še bolj začutili, da jih ljudstvo zapuša. Tako so prekomorci brez dvoma prinesli svoj delež tudi k rasti narodnosvobodilnega gibanja v sami Bosni. Povsod so jih z veseljem sprejeli, povsod so si pripodivljali zaupanje zaradi svoje borbenosti in discipliniranosti. Polagoma so se privadili tudi srbskemu jeziku in sčasoma so izgubile vse razlike med njimi in starimi partizani.

V prihodnjih dneh bomo začeli objavljati naš novi podlistek

STENA

dela pisatelja TONETA SVETINE, avtorja znamenitega vojnega partizanskega romana «UKANA», ki je osvojil slovenske čitatele in prešel meje svoje domovine

bili jezikovni tečaji: ruski, češki, srbohrvaški in pozneje še francoski.

9) ILKA VASTE* — Podoba iz mojega življenja. — Str. 109 ... Me ne je moj zaročenec potegnil v svojo družbo planincev ... Družba, ki sem vanjo zašla mi je bila močno všeč. Zbrali smo se v njej člani najrazličnejših družbenih slojev: delavci, učitelji, obrtniki, advokati, uradniki, trgovci, železničarji. Med nami so bili pripadniki vseh strank — to se reče: nikoli ni nihče nikogar vprašal: «Kakšne barve pa si ti?» — «Ali si naš?» Vsa kar se mene tiče nisem za nikogar vedela, ali je socialist ali klerikalec, ali komunist ali liberalec, vsi smo bili kakor bratje in sestre, med seboj vsi edini, vsi Slovenci, oziroma Slovani. In edinstvo — kljub neednosti — slovenske tržske družbe, nestrankarsko človečanstvo, ki je dihlo vate, kamor si prišel, je bilo zame nekaj nad vse prijetnega, domaćega res človeka vrednega, prav nič »inkvizitorskega, kranjskega, zoperno avstrijskega, suženjskega.«

O, kolikokrat mi je bilo v poznejših letih, ko nas je vojna usoda razgnala na vse vetrove, močno hudo po tistem bratkovem vzdušju, ki nas je tam dol v Trstu vse oklepal kakor eno samo veliko družino.

10) LAVO ČERMELJ* — Spomini na moja tržaska leta. — Ob tržaskem procesu. — Med prvim in drugim tržaskim procesom. — (Ter še druga njegova dela).

DR. HENRIK TUMA* — Iz mojega življenja. IVAN REGENT* — Spomini — Cankarjeva zal. Ljub. 1967. RUDOLF GOLOUH* — Pol stoletja spominov — Istitut za zgodovino delavskega gibanja, Ljubljana 1966. PAVLA HOČEVAR* — Pot se vije — Spomini — ZIT 1969.

K O N E C

Borbena pot 1. in 2. prekomorske brigade

Boji v Bosni

Prekomorci iz 13. proletarske brigade so prvič krenili v napad proti sovražniku pri Tes. u. Zima 1943-1944 je bila huda. Po gorah in planjavah Bosne se je bilo nabralo toliko snega, da so morali borci vse tovore prenašati na lastnih plečih. Za konje in mule so bile vse gorske poti neprehodne. Nevarnejši od sovražnika je bil v tem času pegavi tifus, za katerim je zbolelo tudi mnogo prekomorcev. Hudi problemi so nastajali, ko je bilo treba ob preostalih enoti in selitvi bolnic prenašati »tufusarje« po globokem snegu. Položaj pa venci so bili dodeljeni predvsem 13. proletarski brigadi »Rade Končar«, nekaj pa jih je odšlo tudi v 6. liško divizijo, pa tudi v sklop stabilnih enot 1. proletarskega korpusa in 1. proletarske divizije, nekateri pa so bili celo dodeljeni inženirski brigadi in ščitnemu bataljonu vrhovnega štaba.

Enote, ki so jim bil prekomorci dodeljeni, pa so bile daleč in večinoma na položajih. Zato je skupina okrog 600 Slovencev, ki sta jo vodila Stane Bobnar in Stane Kremžar krenila naprej v osrčje Bosne. Pri Drvarju, na kratkem odseku Drvar — Črni Potoci, je takrat delovala edina partizanska vezileznica in zato se je ta skupina odpravila z vlakom do Črni Potokov, od tod pa v marš čez zasnežene gore vedno globlje v Bosno. Na tej poti se je skoraj polovica oddelila in priključila 3. kraljski brigadi, ostali del pa je nadaljeval pot preko Petrovega Polja vse do bližine Teslića, kjer se je vključil v 13. proletarsko brigado. Do prvega stika s »proletarci« je prišlo v Gornjem Bjelobuču 12. februarja 1944.

Po prvi polovici februarja 1944 so se prekomorci v Bosni očitoma srečevali v raznih bojih in na bojnih pohodih. Bili so prvi borci, ki so se v Bosni pojavili v zavezniških uniformah in kot taki vzbujali pozornost ne samo pri ostalih partizanih, marveč pri civilnem prebivalstvu. Prihod prekomorcev v Bosno je pomenil težak udarec za četnike, ki so zdaj še bolj začutili, da jih ljudstvo zapuša. Tako so prekomorci brez dvoma prinesli svoj delež tudi k rasti narodnosvobodilnega gibanja v sami Bosni. Povsod so jih z veseljem sprejeli, povsod so si pripodivljali zaupanje zaradi svoje borbenosti in discipliniranosti. Polagoma so se privadili tudi srbskemu jeziku in sčasoma so izgubile vse razlike med njimi in starimi partizani.

Veljaven od 20. do 26. januarja 1974

OVEN (od 21. 3. do 20. 4.) Znašli se boste v dokaj močnem položaju in vendar se boste iz zagate rešili. Potrebna vam bo pomoč, ki je pa ne odklanjajte, tudi če pride od nesimpatične osebe. Prijetno čustveno srečanje. Zdravje vsem v redu.

BIK (od 21. 4. do 20. 5.) Bodite previdni, ko vam bodo ponujali neko sodelovanje. Bodite pripravljeni na velika tveganja. Možno je potovanje ali pa vest iz tujine. Prijubljena oseba vas ima rada, isto pričakuje od vas. Prehladili se boste.

DVOJČKA (od 21. 5. do 22. 6.) Se med tednom se vam bo nekaj »prekucnilo« in vas spravilo na pravo pot. Preveč letite z glavo v oblakih z vsemi ustreznimi tudi negativnimi posledicami. Srečali se boste s starim poznanstvom. Nervoza.

RAK (od 23. 6. do 22. 7.) Preveč trmasto vztrajate pri svojem in to vam pogosto prinaša neprijetne doživljaje. Bodite zato vsaj tedaj popustljivi, ko vidite, da z glavo ne morete skozi zid. Tudi v ljubni ne bodite preveč samozavestni. Zdravje odlično.

LEV (od 23. 7. do 22. 8.) Opustite črne misli in otresite se predsodkov. Prepustite tudi kaj besede sodelavcem, kajti v sprotne primeru boste vse breme nosili sami. Odpodite se nekoliko. Sebi in svojem v dobro. Bolj razpoloženi boste.

DEVICA (od 23. 8. do 22. 9.) Tokrat bo treba krepko zavhati roke, kajti sreča je vendar na vaši strani, sicer ne bo rezultat, če se ne boste potrudili. Tudi če ne boste dosegli ničesar, se boste morali potruditi. Kar dobro počutje.

TEHTNICA (od 23. 9. do 23. 10.) Če bi bili bolj previdni, bi si z gotovostjo pridobili položaj. Vendar z njim ne bi bili povsem zadovoljni. Vprašanje je, kaj sploh želite. O tem se vprašajte tudi vam sicer draga oseba. Hudo izvorzno boste.

SKORPIJON (od 24. 10. do 22. 11.) S svojimi idejami bi znali tokrat prodati, vendar pa le v primeru, če jih boste pravočasno in na pravih mestih »plasilali«. Držite se ob strani, ko se bo odločalo o nekem delikatnem vprašanju. Stopite k zdravniku.

STRELEC (od 23. 11. do 20. 12.) Če boste pravočasno nastopili, vam je zagotovljen uspeh. Neka oseba se zanima za vaše zamisli. Ne bi bilo napaka jih preveriti. S preveliko zavzetostjo ne boste prišli daleč. Tudi v naporih so do ločene meje. Glavobol.

KOZOROG (od 21. 12. do 20. 1.) Našla se bo rešitev tudi v primeru, ki se vam je zdel nerešljiv. Nekateri napori ne bodo hasnili, pač pa bo le stran vrhove »energija«. S pomirjenimi žicami boste veliko več uspehi tudi kje drugje. Pazite se prehlada.

VODNAR (od 21. 1. do 19. 2.) V tem obdobju bi se mogla rešiti nekatera vprašanja. Toda ne tako, kot računate vi. Včasih so vaše zahteve ali želje prevelike. In tudi v ljubzni gredo vaše želje preko normalnih okvirov. Prebavne močnine in še kaj.

RIBI (od 20. 2. do 20. 3.) Nekaj se bo pri vas spremenilo. Neke motnje vas bodo prizilele k večji zavzetosti. To na bo zagotovilo večji uspeh. Pri vsem tem pa ne boste zadovoljni in tudi vaši ne bodo zadovoljni z vami zaradi vaše vedno večje ihtavosti.

Zbrala Parla Kolarič:

TRŽAŠKI KMETJE

13. (PABERKI IZ ZGODOVINSKIH KNJIG)

Razvita je bila — času primerno — kulturna raven. Neplisemenost je bila odpravljena. Ni bilo stranke, ali slovenske organizacije, ki ne bi skrbelo za dvig kulturne ravni svojih ljudi. Knjižnice 6) so bile celo po župniščih v sredini mesta, po mestnih in vaških prosvetnih in telovadnih društvih, po Marijinih družbah in delavski ljudski odrli so imeli poleg literature, še knjige strokovne in politične vsebine.

Priiložnosti tečaj, ki so bili pogostoma zad zasebne iniciative učiteljev, so nudili preprostem ljudstvu, — ki zaradi neresenih socialnih vprašanj, ni imelo ne sredstev in ne možnosti za redno šolsko izobraževanje po osnovni šoli — možnost izvenšolskega izobraževanja. To prizadevanje je pripomoglo, da smo imeli nemalo samorastnikov, ki so odigrali veliko vlogo na vseh področjih našega tedanjega življenja in udeleževanja.

Imeli smo svoj tisk, svoje kulturne hrame, socialne strokovne in gospodarske organizacije. 6) Vse kar smo imeli in pridobili, je bilo sad poštenega dela in požrtvovalnih naporov. Celotna družbena rast je bila v nenehnem razvoju.

Večina ljudi je obvladala najmanj dva jezika, vsaj kolikor je bilo to potrebno za opravila z drugorodnim življenjem. Možje, ki so odsilili vojaščinu v teku večletnega službovanja in v stiku z drugimi avstrijskimi narodi, so se naučili še druge jezike.

Izobraženci z višjo srednjo šolo, učitelji in uradniki so obvladali v govoru in pisavi, najmanj dva, pa tudi tri jezike.

Najvišja je bila raven univerzitetnih izobražencev, ki so poleg klasičnih jezikov obvladali poleg slovensčine še nemški in italijanski jezik. 7) Navadno so študirali v Gradcu, na Dunaju ali v Pragi, ter se spoznali z ambliotom in ljudmi. Po-

sameznik je odšel še v tujino na specializacijo.

Znanje slovensčine je bila dobra podlaga za učenje drugih slovenskih jezikov z relativno majhnim trudom. V ta namen so prirejali tečaje srbohrvaškega, češkega in ruskega jezika. 8) Znanje italijansčine je lajšalo učenje francoščine, ki je mikaala mnoge izobražence, bodisi ker je bil to jezik diplomacije, bodisi ker jih je mikalo čitanje naprednih in duhovitih francoskih pisateljev v originalu.

Od tedaj razgledanost in razmeroma — času primerna — visoka kulturna stopnja naših ljudi iz Trsta in celega Primorja. Ambient je bil odprt miselnim tokovom svojega časa, ter politično, versko in narodnostno strpen. 9)

S tem pa ni rečeno, da v tej družbi ni bilo trenj, na vseh področjih, od političnega, narodnega, kulturnega, socialnega do gospodarskega. Gradiva o tem dogajanju je najti po časopisih pa tudi po memoarih vidnih predstavnikov strank, tržaskih in sploh primorskih Slovencev. 10) Vprašanja, pa se ni s reševala s fizičnim obračunavanjem, pač pa na demokratičen način z diskusijami predvsem pa s konkretnimi intenzivnim delom.

Prelomnica v naši rasti, je bila prva svetovna vojna, ki jo je sprožila ohola, domišljaja in egocentrična dunajska gospoda.

5) Prosvetni zbornik 1868-1968 str. 112 Tončka Kolerić — Nastanek, razvoj in uničenje slovenskih knjižnic.

6) Dr. Vladimir Vatovec — Slovenska in jugoslovanska časniška beseda. Prosvetni zbornik 1868-1968 str. 79 ... Rado Nakrst — Razvoj gledaliških odrov na Primorskem.

Idem ... str. 11 — prof. Samo Pahor — Prebujanje slovenske narodne zavesti.

Idem ... str. 249 — Lelja Sancin — Reharjeva — Slovenske organizacije.

7) MATILJA MURKO — Spomini — Slov. matica Ljubljana 1951. — Str. 123 ... V raznih ministrstvih (na Dunaju) in osrednih uradih so imeli Slovenci odlične zastopnike; minister Hartel se je o njih izrazil, da so vsi dobri uradniki. Med njimi so bili tudi Slovenci iz Trsta, ki so uradovale nemški, italijanski, slovenski, hrvaški ...

8) PAVLA HOČEVAR — Pot se vije — Spomini ZIT 1969. — Str. 85 ... Slavjansko društvo ... se je pozneje razvila Slovenska čitalnica ... Malo pred vojno so bili društveni prostorji in čitalnica skupaj s Češko besedo v Narodnem domu. Kako sem ostrmela ko sem prvič zagledala knjižnico! Krasna in bogata zbirka starih in novih knjig in časnikov v raznih jezikih, zlasti slovenskih in slovanskih. Najbolj vidna delovna panoga pa so

V SONČNEM BREGU OB PRAZNIKU VAŠKEGA PATRONA

Mladina, v spremenjenih razmerah po poti bogate borštanske tradicije

Prosvetno društvo «Slovenec» je v vasi tista celica, ki še kljubuje novim potrošniškim časom

«Kje bo v tem tednu kaj življenja?», se običajno sprašujejo ljudje, ki radi prebijajo prijetno urico v veseli družbi, ki jih nemara zanima kak kulturni nastop, ali ki jim enostavno dobro do pristna do mrača kapljica in pošten zalogaj presušenega pršuta.

Odgovor je bil v teh dneh dokaj preprost: »Ja, ta teden se pa pije v Borštu.«

Na začetku vasi bršljanova veja. Tudi za tistega, ki nima domačnosti s koledarjem svetnikov, je to nepogrešljivi znak nečesa nenavadnega in slovesnega. Res je, da je razčesanje bršljanove vejice skoraj nekaj vsakdanjega po vaseh spodnjega in zgornjega Brega, vendar je v Borštu to predvsem prvi vidni znak prazničnosti, ki se v teh mrzlih januarskih dneh obnavlja že dolga, dolga desetletja. Pred toliko leti so se Borštani predali milosti sv. Antona, zaščitnika hlevov, ki so bili njihovi osnovni življenjski vir, in iz te izbire se je rodil običaj, ki je v nekakšnem obnavljanju se obrednem zanosu oplajal življenjskost vasi. S spreminjanjem časov in miselnosti ljudi je praznik sv. Antona spremenil svoj pomen in namen, ostal pa je vsekakor pomemben dogodek v življenju vasi, ki se mora, kakor vsaka živa bitnost, meriti in spoprijemati s tridimi in neprizanesljivimi pojmi vsakdanje stvarnosti.

Tej zakonitosti ni ubežal niti Boršt, prijazna vasica, ki se v dolgi, rahlo posevni vrsti krčevito oprijema nasmejanega predsonja slikovitega skalnatega grebena, po katerem si je tudi nadela ime. Nekdanji pastirji, ki so se tod naselili, so ustvarili takšno kmečko skupnost, ki si ni mogla privoščiti počitka v trdem garanju za vsakdanji kruh. Tej borbi za goli obstanek se je z novimi časi zgodaj pridružil tudi narodnostni in družbena zavest in s tem nove borbe za obrambo teh pridobitev. Tako se je vsaka skupnost prebila v potrošniško dobo, v obdobje energetske krize. Splošna

Mešani pevski zbor Slovenec pod vodstvom pok. Karla Hreščaka l. 1936

politično eksistencialna vprašanja, ki si jih zastavljajo novi rodovi, rojeni v osrčju tehnološke revolucije, so vprašanja, ki se jim ne morejo izmakniti niti mladi rodovi po naših slovenskih vaseh. Zato so nas pri opisanju življenja brešte vasic patrone sv. Antona v prvi vrsti pritegnile želje in tegebe, mnenja in pobude mlajšega rodu, tistega, ki bo koval bodočo usodo vasi.

Kako doživljajo mladi Borštani stari običaj praznovanja vaškega patrona? Praznik sv. Antona je koristno preverjanje starih navad, ki neizprosno silijo v pozabo in jih je težko nadomestiti. To je eno izmed mladih borštanskih prosvetnih delavcev, ki ga je nekdo drug izmed njih dopolnil z ugotovitvijo, da je »ta praznik priložnost za razmišljanje o tem, kdo in kaj smo in priložnost, ki iz leta v leto potrjuje našo trdnost«.

Te izjave postanejo v hipu razumljivejše, če se ozmerno na sedanjo kulturno - prosvetno dejavnost v vasi.

nejevoljno potarna, da v vasi ni več tistega občutka skupnosti in povezanosti, ki je bila tako značilna za Boršt. «Včasih je bilo na »Kaluže«, na sredi vasi, kjer priteka na dan izpod nagradnega skalovja svež izvirek vse živo,» je nekoliko otožno pripomnil mladi vaščan. «Ljudje so se na večer, po delu v mestu ali na kmetiji, radi shajali in si izmenili misli in šale. Vse to počasi izgublja. Zbirajo se le še nekateri starejši vaščani, pa še ti le redkokdaj. Ene je priklenil na dom televizor, druge pa ženejo iz vasi avtomobili in motorji. Če bi ne bilo prosvetnega društva, bi že zdavnaj izumrlo vse družabno življenje na vasi.»

To res ni spodbudna ugotovitev, po drugi strani pa jo odtehta prepričanje in zavest, da je prosvetno društvo vendarle nekaj, na kar se vsaka skupnost lahko nasloni.

Domače društvo «Slovenec» se ponša z dolgo tradicijo, ki sloni predvsem na bogati in uspešni zborovski dejavnosti. Nadarjenost za petje in glasbo ter ljubezen do lepe slovenske besede je ljudi najprej privabila na cerkveni kor. Iz dobre volje pevcev ter spodbujanja cerkvenih organistov ter vaških učiteljev, med katerimi se vaščani s posebno hvaležnostjo spominjajo Gerka, Preložnika, Ferda Bleitschopfa, Vrabca, Trobca, Beazka in Grossa, se je leta 1900 rodila pobuda za ustanovitve »Bralnega in pevškega društva Slovenec«, katerega prvi predsednik je bil Ivan Auber, prvi pevčevodja pa Andrej Ražem iz Bazovce. Prosvetnemu društvu se je deset let kasneje pridružila še ustanovitev godbenega društva, ki ga je vodil kapelnik Ferdo Majcen. Društvi sta se neprestano razvijali in krepili do začetka prve svetovne vojne, ko so začeli močje in fantje odhajati na fronto. Tudi po vojni se je prosvetno delovanje razvijalo in ni ga mogel zaustaviti niti fašizem. V tem obdobju ima mnogo zaslug za ohranitev petja Stanko Petaros - Cotov. Zbral je fante kar sredi vasi, kjer so zapeli po slovensko. Če so jih fašisti razgnali, so se takoj zbrali na drugem koncu vasi in spet zapeli po domače. Zbor je takrat vasi priznani pevčevodja — samouk Karlo Hreščak.

Po osvoboditvi je bila prva prirediteljska društva že avgusta leta 1945 pri »Leni«. S pesmijo, igro in plesom so Borštani praznovali zmago. S pesmijo, igro in plesom se je nato nadaljevala bogata dejavnost, ki se ni ustavila do danes. Leta 1950 so Borštani skupno z Ricmanjci in Boljunčani ustanovili folklorno »skupino «Breg», ki je uspešno delovala do leta 1957. Baletna dejavnost se je nadaljevala tudi v naslednjih letih, ko je celo zabeležila odlični in zavirljivi uspeh na Vižmarskem taboru v Ljubljani. Šele zadnja leta je opesala, kot je nekoliko opesal tudi pevski zbor, čeprav si je v zadnjem času spet malo opomogel pod vztrajnim vodstvom domačina Draga Petarosa in rad nastopa na vseh vaških ter ostalih kulturnih prireditvah, kot so Prešernove proslave ali Revije pevskih zborov.

Pomembna prelomnica v delovanju društva je bilo leto 1969, ko so po več letih spet sklicali občni zbor. Ravno na tem občnem zboru so sprejeli krmilo društva v svoje roke mladi prosvetni delavci, ki tudi danes vestno izpolnjujejo vložena pričakovanja.

Iz razgovora z enim od teh mladincev, ki se je že s petnajstim letom oprijel tega dela, je bilo takoj razvidno, da je med mladimi odborniki društva veliko dobre volje in veliko načrtov, ki v marsičem prestopajo meje tradicionalne prosvetne dejavnosti in strmiijo k iskanju novih oblik in načinov dela, ki bi pritegnili mlado mladišo in še popolnejšemu in uspešnejšemu delu. «Včasih so mladinci kmetovali med sabo, kdo bo več naredil, je v pojasnilu pripomnil mladi odbornik društva, »danes pa jih je treba priti za pomoč«.

Ta trditve, ki se, žal v zadnjih letih, v Borštu najmanj občutna. Ko gre za pomembnejšo prireditev, kakršna je

bila ob letošnjem prazniku sv. Antona, se delu odzovejo vsi.

Pa še nekaj je, kar preveča mlade borštanske prosvetarje: to je stalno spremljanje vsega dogajanja v vasi in med širšo narodnostno skupnostjo, kot tudi dogajanja v svetu.

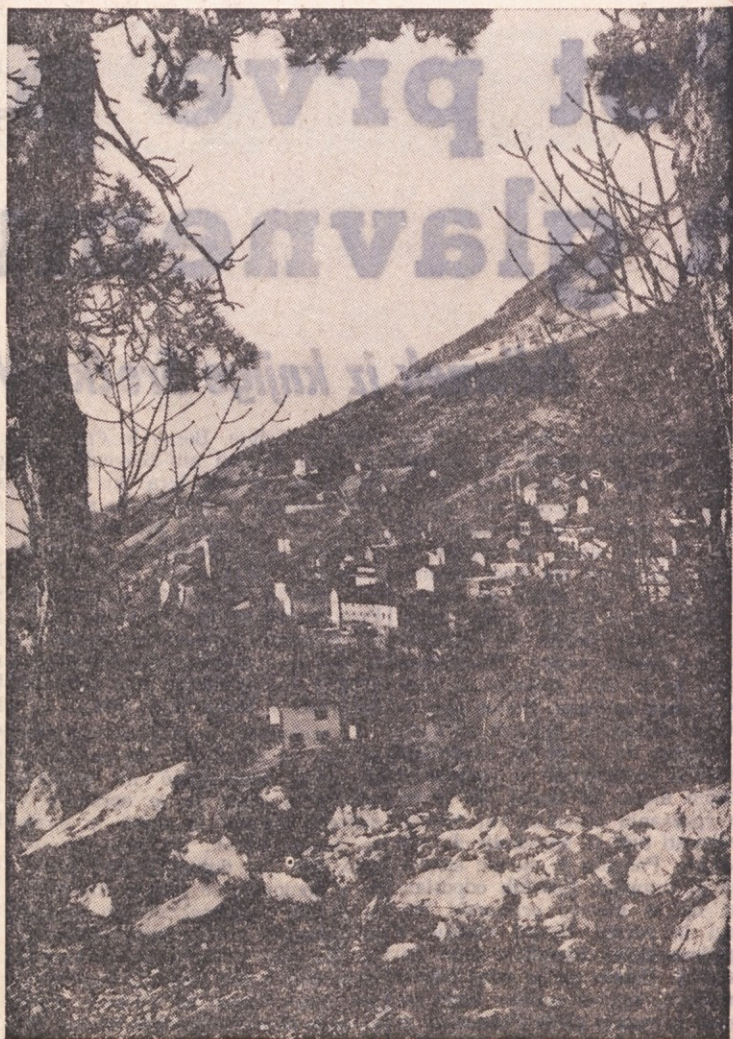
Kakor vsaka vas, se tudi Boršt soočuje s številnimi problemi. V prvi vrsti je občutiti pomanjkanje primerne dvoranice za večje nastope. Od nekdanje društvene hiše na zahodnem koncu vasi, je ostala le še podrtja in društvo trenutno uporablja prostore srenjske hiše, ki pa ne zadostajo potrebam. Občina se je zato obvezala, da bo v kratkem povečala prostore te srenjske hiše. Temu se pridružujejo še številni drugi problemi, kot so potreba po asfaltiranju nekaterih stranskih poti, po okrepitevi vaške razsvetljave, ki je še vedno pomanjkljiva ter po ureditvi avtobusne prevozne službe, katere slabo poslovanje je sedaj občuteno predvsem ob nedeljah in praznikih.

D. K.

KATINARA

Te dni so zaključili glavna dela za postavitev cevi, ki bo dovažala metan od ricmanjske »centrale« v novogradijski rajon Rocol - Melara. Cev gre povsem mimo Katinare, kar je sprožilo pri občinskih oblasteh predlog, naj bi metan nudili tudi tej vasi. Posebno je to pomembno, ker je energetska kriza hudo prizadela domačine, dve šoli in gostinske obrate.

V odgovoru na vprašanje svetovalca Spetiča (KPT) je odbornik Abate potrdil, da namerava občinska uprava razširiti metansko mrežo tudi na področje Katinare, saj je to povezano tudi s funkcionalnostjo nove deželne bolnišnice. Poudaril pa je, da se bo to zgodilo na osnovi okvirnega načrta za »metanizacijo« celega področja, se pravi na srednji rok.

Pogled na Boršt

NOVI ŠOLSKI AVTOBUS V DOBERDOBU

Od ponedeljka vozi po vsej doberdobski občini školski avtobus. Nabavila ga je občinska uprava s precejšnjim prispevkom prosvetnega ministrstva. To je dalo na lansko prvošolsko leto 7.600.000 lir, cena avtobusa je medtem poskočila in občina je morala iz svojih sredstev dodati še nadaljnjih 900.000 lir. Sreča je, da so školski avtobusi dobili že prejšnji teden, kajti te dni

so cene vseh vozil spet poskočile.

V prvih dneh so opravili le poskusne vožnje, kajti ta avtobus nameravajo uporabljati tako za prevoz osnovnošolskih otrok s Poljan v šolo v Doberdobu ter iz raznih zaselkov Dola v šolo na Palkišče, kot tudi za prevoz otrok iz vse občine v otroški vrtec, ki je v Do-

berdobu. S tem bodo morda odpravili zasebni avtobus, ki je doslej, že nekaj let sem, prevajal otroke našega vrtca in iz vseh zaselkov občine v Doberdob. Občinska uprava bo tako prihranila nekaj denarja. Školski avtobus na bodo brez dvoma uporabljali tudi za razne šolske izlete, za prevoz otrok v poletne kolonije v Trzinu in za druge šolske potrebe.

DEVIN

Kmalu bo morala poštna uprava verjetno imenovati novega uradnika na devinski pošti. Uradnik, ki je tam sedaj zaposlen, je namreč toliko napredoval, da ima višji stalež od tistega, kakršnega predvidevajo notranji pravilniki poštne uprave.

Sveveda se Devinčani upravičeno sprašujejo, če bo novi poštni uradnik znal tudi slovenski jezik. Poznanje našega jezika je nujno potrebno, saj je poštni urad v Devinu pristojen tudi za Štivan in Medjo vas, torej za tri naselja, v katerih prebiva precej slovenskega prebivalstva.

MEDJA VAS

Po dolgem pričakovanju imajo v Medji vasi cestarja in smetarja. Na to odločitev so prebivalci nestrno čakali, saj so bile ceste v vasi zelo neurejene. Zato so z zadovoljstvom sprejeli to odločitev, ki sodi v okvir zahtev, ki so jih prebivalci te vasi pred kratkim postavili županu na nekem sestanku. Sveveda cestar ne bo rešil vseh težav, ki zadevajo to vas, saj bodo ceste še vedno ostale v precej slabem stanju in bi morala občina čimprej pomisliti na dokončno ureditev vseh vaških cest.

Z OBISKA V CEROVLJAH

Zanimiva pobuda domačina Ivana Legiša: zgradil je velik hlev za živino za zakol

V hlevu je prostora za 80 glav živine - Legiša kupuje uvožene bike iz Romunije in jih prodaja italijanskim mesarjem

Ivan Legiša

je povedal — vedno čutil ljubezen do živine.

Z uresničevanjem svoje zamisli je prišel leta 1972, ko je pripravil načrte za velik hlev, ki ga je začel graditi pri Cerovljah, le nekaj metrov od vasi. Zidarska dela so potekala precej hitro. Za pobudo se je začelo zanimati tudi deželno odborništvo za kmetijstvo, ki je prispevalo skoraj 30 odstotkov stroškov za gradnjo. Legiša nam je povedal, da bi lahko prejel večji deležni prispevek, če bi le hotel počakati še leti dni, kajti, ko je vložil prošnjo, je bil sklad za podobne prispevke skoraj povsem izčrpan.

Hlev je bil dograjen maja lanskega leta; stavba je stala približno 19 milijonov lir. Od zunanje strani je bil podobna tovarni kot hlevu, v notranjosti pa je praktično in snažno urejena. Razdeljena je v 8 staj, po štiri na vsaki strani. V sredi je širok hodnik, iz katerega je zelo lahko krmiti živino. V vsaki staji je prostora za 10 glav živine, torej skupno 80 glav v vsem hlevu.

Hlev je tudi sicer sodobno opremljen. Zgrajen je tako, da ima lastnik čim manj dela. Legiša porabi za živino le približno dve uri dnevno, eno zjutraj in eno zvečer. Živina spi na posebni cementni podlagi, ki skozi ozke špranje prepušča blato. Vse blato tako odteče do gnojšča. Cementna podlaga je tudi primerna za ležanje in živina ne potrebuje stelje. Lastniku tako sploh ni treba kidati gnoja in s tem prihrani ogromno časa. Skrb za krmo je pravzaprav edino njegovo delo.

Stavba je bila dograjena v začetku maja lanskega leta, 15. maja pa je Legiša že nakupil prve bike. Ob nakupu so tehtali približno 300 kilogramov, prodal pa jih je, ko so presegli 500 kilogramov. To je bilo približno pet mesecev kasneje. S tem prvim poskusom ni kaj prida zasluzil, upa pa, da bo bolje sedaj. Takoj po prodaji je namreč kupil nadaljnjih 90 mladih bikov. Večina izmed teh je tehtala manj kot 300 kilogramov in to pomeni, da so bili oproščeni carine (biki so bili

odšteti 24 milijonov lir. Jasno je, da se mu mora vloženi denar o-brestovati, če hoče kaj zaslužiti ali vsaj kriti vse izdatke. Da pa bi imel primeren dobiček, bi moral prodajati po 900 lir kilogram. Prvo skupino pa je prodal le po 750 lir za kilogram. V Nemčiji je to urejeno drugače, saj tam država prispeva razliko med ekonomsko ceno (v našem primeru 900 lir) in politično ceno (750 lir), pri nas pa takega ukrepa ni.

Ze navedenim stroškom moramo pristeti še razne manjše izdatke, med katerimi je tudi cepljenje proti slinavki in parklijevici, za katero mora poskrbeti Legiša sam. Cepivo prejme brezplačno, plačati pa mora živinovozdravnika.

Ob koncu je primerno, da pove-mo, kam pošilja Legiša živino. Od prvih 80 glav jih je nekaj prodal domačim mesarjem v Trzinu, večino pa je poslal v Neapelj. Glavna Legiša skrb je seveda ta, da krmijo živino tako, da se čimprej in čimbolj odebeli. Za to potrebuje seveda predvsem razna močna kr-mila, ki jih meša z drugo krmo. Ta pa je, kot že rečeno, letos zelo draga, saj zaradi hude suše, ki je poletni prizadela naše kmetijstvo, primanjkuje sena in druge krme.

Notranjost Legiševega hleva. Slika prikazuje eno izmed osmih staj

Stari vodnjak v Borštu, zgrajen leta 1817

Dolinski župnik F. Jan je tako poročal l. 1889

Tako je med drugim nekdanji dolinski župnik F. Jan opisal te kraje v svojem »Popisu kraje-pisnih imen v fari Dolina pri Trstu«, ki ga je l. marca 1889 poslal Slovenski Matici v Ljubljani.

Grad od ljudi prebivan je le še eden, namreč grad Robida, po nemškem Fünfenberg nad vasi Boršta, zdaj je premenjen v gostilno (hotel). Tik tega grada na hribčku je bil stari grad Muha, katero ime pa so Italijani prekrstili v Moccò — Muha — Moccò. V letu 1414 je bil ta grad podeljen Vicedonu v Ljubljani. Leta 1462 so bili radi tega grada hudi boji med Trstini in Koperci, ker je pot iz Kranjskega deržala od Lokve doli mimo tega grada v Istro, nosili so na konjeh robo, in se je tukaj plačevala colnina, Trstini pa so hoteli, da naj kupci hodijo skozi Trst, a še le v letu 1511 so Trstini razdajali ta grad, leta 1517 pa so dosegli od Cesarja Maksimilijana I. zapoved, da so morali kupci skozi Trst v Istro hoditi.

«Ti do zdaj popisani kraji Ric-manje, Boršt, Zatrežec, Boljunec, Dolina s Krogam leže bolj ali manj na bregu pod podnožjem Krasa, in zato se ves ta kraj imenuje Breg. Pod vami je ravnina namašena s malimi hribci, ki se razteza do Milskega morsk-kega zaliva, to je do nekdanjih salin v Zavljah. Pravijo in verjet-no je, da ta ravnina je bila ke-daj morje, ki je segalo do pod-nožja Krasa, kajti v debeli ilov-nati zemlji se najdejo lupine morsk-kih polžev in tudi v Zavljah se vidi, kako nastaja to stran Mil

(Muggia) vedno več suhe zemlje. Ta kraj Breg je bil večidel združen s Kranjsko deželo, le tu in tam je bil za nekoliko časa pridružen ali pod Trst (leta 1423) ali pod Benečansko vlado, zato je bil izpostavljen vednim bojem. Meji s tržaško okolico od severja, s Milskem morsem zalivom proti jugu, s nekdanjo benečansko vla-do proti ušodu od katerega je ločilo Berdo, stegajoče se od grada S. Servola (s. Socerb) do morja proti Milem. Od Brega, na katerim stoji vasi, se imenujejo, može Beržani, in ženske Beržice, predelano v Beržice, oni so ohranili najdaljše staro slovan-sko oblačilo, možki kratke in ši-roke hlače do kolen in ženske s črnim platnenim krilom in s be-limi pečami na glavi, ktero so pa začeli močno opuštati. Po teh Beržanih in Beržicah pa se enako imenujejo tudi vsi drugi Slovenci in Slovenke, ki so v Koprskem okraju enako njim oblečeni... V vaseh dolinske fare raste iz-vrstno belo vino, bržkanca, od kte-rega že Vodnik prepeval in pa fino črno vino »rejško« imeno-vano.»

Od nekdanjega Muhovega gradu in hotela »Na robid« so ostale le ruševine, ker ga je dokončno uničil velik požar leta 1945. V Bregu še »raste izvrstno belo vino«, zelo malo je še refoška, pod Dolino pa so izginili vinogradi, ker so jih izpodrinili nafta in Veliki motorji.

Omenimo naj še, da bodo v Borštu prihodnje leto slavili 120-letnico svoje osnovne šole, ki je bila namreč ustanovljena leta 1855.

Zunanost Legiševega hleva v bližini Cerovlj

BOB

NA SVETOVNEM PRVENSTVU

Zah. Nemci se bore kar za dve medalji

Italijanski tekmovalci šele v drugi paterici

ST. MORITZ, 19. — Zahodnonemška posadka Zimmerer - Utschneider, ki je osvojila na zadnjem svetovnem prvenstvu v dvosedeznem bobu prvo mesto, vodi tudi na letošnjem SP v St. Moritzu po prvih dveh spustih. Prvih deset posadk se namreč ob polovici tekmovalca razvilo takole:

1. Zimmerer - Utschneider (ZRN) 2'38"17
2. Roy - Hissung (Fr.) 2'37"09
3. Heibl-Ohlwaeter (ZRN) 2'37"27
4. Gruber - Schüssling (Avs.) 2'37"61
5. Dellekarth - Sperling (Avs.) 2'37"97
6. Lüdi - Häseli (Svi.) 2'38"20
7. De Zordo - Bonichon (It.) 2'38"35
8. Schärer - Camichel (Svi.) 2'38"40
9. Alvera - Peruguet (It.) 2'38"78
10. Christaud - Belle (Fr.) 2'38"93

SMUČANJE

SMUK V WENGNU

Colombin pred Lammerjem

WENGEN, 19. — Švicar Roland Colombin je osvojil prvo mesto v smuku na mednarodnem smučarskem tekmovanju v Wengnu, veljavnem za SP. Italijani so se tokrat odrezali slabše, kot v svojih zadnjih nastopih, saj imajo v prvi deseterici le tri tekmovalce, med temi pa je Plank osvojil šele tretje mesto.

- Lestvica je taka:
1. Roland Colombin (Svi.) 1'56"22
 2. Franz Lammer (Avs.) 1'56"38
 3. Herbert Plank (It.) 1'56"75
 4. Bernhard Russi (Svi.) 1'56"84
 5. Reinhard Tritscher (Avs.) 1'57"14
 6. David Zwilling (Avs.) 1'57"18
 7. Werner Grissmann (Avs.) 1'57"40
 8. Giuliano Besson (It.) 1'57"40
 9. Erwin Stricker (It.) 1'57"44
 10. Philippe Roux (Svi.) 1'57"64

Lestvica za SP je po tem tekmovalci taka:

1. Roland Colombin (Svi.) 115
2. Franz Lammer (Avs.) 114

KOŠARKA

V PRVENSTVU «POMLAD»

SABA je (enako kot peterko Bora) odpravila tudi Polet le s točko razlike

Openci so kljub porazu zaigrali v obrambi zelo dobro

SABA — Polet 29:28 (20:16)

POLET: Danev, Marko Sosič 7, Tauer 9, Kalin, Andolsek, Rimond, Škabar 12, Valter Sosič in Ferluga.

PROSTI METI 8:20.

Polet in SABA sta odigrala prvenstveno tekmo, ki so jo svoj čas odložili zaradi slabega vremena. Kot proti Bori je SABA tudi proti Poletu zmaga le s točko razlike. V tem srečanju preseneča nizek izid. To pa si lahko razlagamo s tem, da je bil na Opčnah hudo mrz, kar je seveda koristilo igralcem pri metu na koš. Polet tega sta moštvu uspešno igrali v obrambi. Po mnenju Poletovega trenerja Tavčarja so njegovi košarkarji tako dobro igrali v obrambi kot nikdar prej v tem prvenstvu. Žal, pa se jim je zataknilo v napadu.

Po tem srečanju je lestvica naslednja:

Inter 1904 16 točk. Lloyd Adriatic 12, Saba 10, Bor, Polet in Ricreatori 4, Italsider 2.

Ocene P. d.: Ivan Škabar 2, Marko Sosič 1.

Skupno: Zarjal (B) 10, Škabar (P) 6, M. Sosič (P) 5, Tauer (P) 4, Siega (B), I. Sosič (P) in Volk (B) 2, Kalin (P), Ražem (B), B. Furlan (B) in Košta (B) po eno točko.

V tem tednu je bilo na sporedu tudi več prijateljskih tekem.

Bor — Servolana (ml.) 95:65

BOR: Francia 16, Koren 13, Perot 10, Barazzutti 14, Kralj 12, Kapit 8, Ražem 4, Kravos, Oblak 6, Hrvatič 12.

PROSTI METI 9:18.

Borovi člani so proti mladincem Servolane uspešno igrali v napadu, saj bi se s petimi točkami dosegli stotico. Tudi to srečanje pa je pokazalo, da bodo morali «plavi» še marsikaj izpiliti v obrambi.

Prof. Viti: «Imate obetajoče moštvo»

V sredo je vodil trener Borovih članov znani italijanski športni strokovnjak prof. Viti. Trening je posvetil izključno obrambnim košarskim elementom. Po treningu je prof. Viti izjavil: «Imate mlado in zato obetajoče moštvo, ki je sedaj še okorno, zaradi pomanjkanja košarskih osnov večine igralcev. Fantje pa so me presenetili z dobro telesno pripravo».

Minibasket

Servolana — Bor 21:11 (letnik 1964)

BOR: Trevisan 3, P. Paoli 2, Perot 6, B. Paoli, Tremul 2, Jagodic, Beltrame, Bembi, Barbiero, Meden, Furlan 4, Starc.

3. Piero Gros (It.) 100
4. Erwin Stricker (It.) 78
5. Hans Hinterseer (Av.) 72
6. Reinhard Tritscher (Av.) 59
7. Gustav Thöni, Herbert Plank (oba It.) in David Zwilling (Avstrija) 55
8. Helmut Schmalzl (It.) 43

LA FOUX D'ALONS, 19. — Avstrijski so dosegli največji uspeh v moškem smuku v La Foux d'Alonsu, veljavnem za EP. Lestvica je taka:

1. Loidl Joseph (Avs.) 1'40"32
2. Witt Doering Christian (Avs.) 1'42"05
3. Bartelski Konrad (VP) 1'42"15
4. Alster Gunther (Avs.) 1'42"50
5. Hansson Anders (Sve.) 1'42"88
6. Margreiter Weiner (Avs.) 1'43"08
7. Schwaiger Bernhard (Avs.) 1'43"25
8. Corradi Giulio (It.) 1'43"54
9. Fochs Peter (VB) 1'43"94
10. Nordens Iold Bobbo (Sved.) 1'43"95

KOŠARKA

V 1. jugoslovanski moški košarski ligi so včeraj dosegli te izide:

Crvena zv. — Jugoplastika 74:81

Zadar — Lokomotiva 100:81

Bosna — Rabotnik 102:80

Olimpija — Željezničar 85:61

Metalac — Partizan 57:72

NOGOMET

V italijanskem nogometnem prvenstvu C lige so v A skupini včeraj dosegli ta izida:

Pro Vercelli — Legnano 1:1

Clodiasottomarina — Belluno 0:0

V italijanski nogometni D ligi je včeraj v Gorici Pro Gorizia premagala Caorle z 2:0.

V prvem slovenskem derbiju 3. amaterske lige na Gorškem je včeraj v Dobrodo Mladost premagala Sovodnje z 2:1.

KOŠARKA

V PRVENSTVU «POMLAD»

SABA je (enako kot peterko Bora) odpravila tudi Polet le s točko razlike

Openci so kljub porazu zaigrali v obrambi zelo dobro

SABA — Polet 29:28 (20:16)

POLET: Danev, Marko Sosič 7, Tauer 9, Kalin, Andolsek, Rimond, Škabar 12, Valter Sosič in Ferluga.

PROSTI METI 8:20.

Polet in SABA sta odigrala prvenstveno tekmo, ki so jo svoj čas odložili zaradi slabega vremena. Kot proti Bori je SABA tudi proti Poletu zmaga le s točko razlike. V tem srečanju preseneča nizek izid. To pa si lahko razlagamo s tem, da je bil na Opčnah hudo mrz, kar je seveda koristilo igralcem pri metu na koš. Polet tega sta moštvu uspešno igrali v obrambi. Po mnenju Poletovega trenerja Tavčarja so njegovi košarkarji tako dobro igrali v obrambi kot nikdar prej v tem prvenstvu. Žal, pa se jim je zataknilo v napadu.

Po tem srečanju je lestvica naslednja:

Inter 1904 16 točk. Lloyd Adriatic 12, Saba 10, Bor, Polet in Ricreatori 4, Italsider 2.

Ocene P. d.: Ivan Škabar 2, Marko Sosič 1.

Skupno: Zarjal (B) 10, Škabar (P) 6, M. Sosič (P) 5, Tauer (P) 4, Siega (B), I. Sosič (P) in Volk (B) 2, Kalin (P), Ražem (B), B. Furlan (B) in Košta (B) po eno točko.

V tem tednu je bilo na sporedu tudi več prijateljskih tekem.

Bor — Servolana (ml.) 95:65

BOR: Francia 16, Koren 13, Perot 10, Barazzutti 14, Kralj 12, Kapit 8, Ražem 4, Kravos, Oblak 6, Hrvatič 12.

PROSTI METI 9:18.

Borovi člani so proti mladincem Servolane uspešno igrali v napadu, saj bi se s petimi točkami dosegli stotico. Tudi to srečanje pa je pokazalo, da bodo morali «plavi» še marsikaj izpiliti v obrambi.

Prof. Viti: «Imate obetajoče moštvo»

V sredo je vodil trener Borovih članov znani italijanski športni strokovnjak prof. Viti. Trening je posvetil izključno obrambnim košarskim elementom. Po treningu je prof. Viti izjavil: «Imate mlado in zato obetajoče moštvo, ki je sedaj še okorno, zaradi pomanjkanja košarskih osnov večine igralcev. Fantje pa so me presenetili z dobro telesno pripravo».

Minibasket

Servolana — Bor 21:11 (letnik 1964)

BOR: Trevisan 3, P. Paoli 2, Perot 6, B. Paoli, Tremul 2, Jagodic, Beltrame, Bembi, Barbiero, Meden, Furlan 4, Starc.

Udeleženci zimskega sprehoda SPDT preteklo nedeljo na Medvedjaku

ATLETIKA

PREGLED SEZONE 1973

KENIJSKI TEKAČ JIPCHO NAJBOLJŠI ATLET SEZONE

V tekih je lani padlo šest svetovnih rekordov

Z devetimi svetovnimi rekordi ni bila minula atletska sezona posebej navdušujoča, olimpijsko leto pa je nekaj takega tudi predvidevalo. Teki so zabeležili 6 rekordov na štirih progah, tehnične panoge pa tri.

Kdo naj bi bil najboljši atlet lanske sezone? Dosežena je bila «čudežna» meja 230 cm v skoku v višino, padel je zelo star rekord na 800 metrov, «zbrisan» je bil Viren na 10000 metrov. Kenijcu Jipchoju gre še največ zaslug, saj je rekord na 3000 m zrušil dvakrat in zanj smo lahko še najbolj gotovi, da dosežka nista bila slučajna, temveč posledica prave vrednosti.

Kaj je novega na lestvicah najboljših?

100 m in 200 m

Običajna gneča na vrhu, vendar brez izrednih časovnih «bomba». Delno je za to krivo električno merjenje časov, delno pa tudi pomanjkanje resnično velikih tekmovalcev. Borzova letos praktično ni bilo, nova zvezda pa bi utegnil biti temopoliti American Williams. Nevarno so se na sam vrh približali vodni Namci.

Prvih pet na svetu:

- 100 m
- 9"1 (ali 10") Williams (ZDA)
 - 10" Korneljuk (SZ)
 - 10" Drose (NDR)
 - 10" Bombach (NDR)
 - 10"1 9 tekačev
- 200 m
- 20"1 Quarrie (Jamajka)
 - 20"1 Lawson (Jamajka)
 - 20"2 Bombach (NDR)
 - 20"2 Schenke (NDR)
 - 20"3 Williams (ZDA) in Leonard (Kuba)

400 m

Američani so močno popustili. Kljub prvem mestom je njihovo položaj zelo razmajan in čas četrtga (že pri 45"5) je za tamkajšnje atletiko zelo slab znak po dolgih letih poprečju prvih 10 tudi pod 45". Dejansko najboljši se je tako v svetovnem merilu izkazal Nemeč Honz. Možni kandidat za čas pod 45" izgleda Kubanec Juan-torena.

Prvih 5 na svetu:

- 44"7 Brown (ZDA)
- 44"7 Peoples (ZDA)
- 45" Newhouse (ZDA)
- 45"2 Honz (ZRN)
- 45"2 Jenkins (Velika Britanija)

800 m

Je med dvema rekordjema Wolhuterjem in Fiasconarom res najboljši tekač na svetu? Upamo si trditi da ne. Razvoj njihovih sezon je dokazal, da sta bila oba rekorda skoraj le slučajna. Prava

b. i.

ŠPORT NA ZNAMKAH

1954: Innsbruck; Avstrija je izdala doslej najlepše olimpijske znamke (zgoraj). 1972: Sapporo. Tudi te japonske znamke se odlikujejo s tehnično izvedbo (spodaj)

Države prireditelje olimpijskih iger

Prišli smo do največjačestnejših, pa tudi najbolj tragičnih olimpijskih iger: München 1972. Vse je bilo veliko: število panog, lepe in ogromne palače, izredni uspehi posameznih atletov in ekip, natančna nemška organizacija. Žal, je bil pa tukaj tudi neodpušljiv umor izraelskih športnikov.

Poslana uprava je poskrbela za kopico znamk. Del dohodka, teh prodaj se je stekel v blagajne organizacijskega odbora, da je lahko vsaj delno kril ogromne stroške.

Avgusta 1968, to je še pred mehiškimi igrami, je izšla prva propagandna serija petih znamk, na

katerih so prikazani stari nemški tekmovalci, člani olimpijskega odbora in baron De Coubertain. Leto 1969 je izšla druga serija (štiri znamke, na katerih so prikazani razni stilizirani športni rekviziti), leto kasneje tretja (4 znamke: slavna minchenška poslopja in olimpijski krogi), leta 1971 pa četrta serija, na kateri so prikazani samo smučarji in nosi napis «Sapporo». Iste znamke so istočasno izšle tudi v bloku, ki je pa reklama za poletne igre.

V olimpijskem letu je izšla kar kopica znamk. Serija štirih znamk (razni atleti), serija štirih znamk, ki prikazuje slavne minchenške športne objekte. Te znamke so izšle tudi v bloku, ki je eden najlepših blokov posvečenih igram.

V drugi polovici istega leta je izšla še zadnja serija štirih znamk, ki so bile na prodaj samo v bloku ali pa v skupini štirih znamk.

Zimske olimpijske igre

Prve povojne zimske igre so bile leta 1948 v Švici (Primorski dnevnik 7. oktobra). Štiri leta kasneje je ta čas doletela Oslo na Norveškem. Izšlo so tri znamke s tradicionalnimi smučarskimi motivi. Leta 1956 je bila na vrsti Cortina, o kateri smo pa že poročali (P. d. 5).

Štiri leta kasneje je bilo tekmovanje v Grenoble. Francija je prva država, ki je zimskim igram posvetila dve seriji. Prva (ena znamka: snežinka in olimpijski krogi) je izšla aprila leta 1967, januarja naslednjega leta pa druga (pet znamk: razna tekmovalja). Načrt za slike teh znamk so pripravili priznani francoski umetniki.

Zadnje zimske igre so bile v Sapporu v prvih dneh februarja leta 1972. Japonska športna uprava je izdala celo vrsto znamk, in sicer: leta 1971 prvo serijo (dve znamki

PLANINSTVO

V ORGANIZACIJI SPDT

Letos mnogo izletnikov na jesenskih sprehodih

V dveh mesecih se jih je udeležilo kar 210 oseb

Letošnja zima nas zares vleče za nos. Smučarji zvesto sledimo meteorološkim napovedim in če so ta ugodna, je gotovo kaj drugega narobe: ali prepoved vožnje z avti, ali stavka šoferjev, ali drugo. Seznan smučarjev letošnjega tečaja je že večkrat spremenil lice: enkrat je število večje, drugič manjše, nekateri so se zbrisali in na njihovo mesto so se prijavili drugi. Smučarski kadri sezone 1974, ko bomo končno le na snegu (upajmo!), se bodo izrazito razlikovali od začne slike.

Ze dva meseca se tolažimo z jesenskimi sprehodi, katerih je bilo kar 8, z udeležbo 210 izletnikov.

Ta suha tolažba (sicer pa tako koristna) se nadaljuje tudi pozimi. Preteklo nedeljo so bili na sporedu štirje prvi zimski sprehodi, na področjih kjer društvo šteje lepo število smučarskih prijateljev. Vseh skupaj je bilo 60: t. j. za poln avtobus. Po pripovedih so se vsi imeli dobro.

Brežani so odšli iz Boljunca mimo spominske plošče SPDT na Mali Kras, odhod pa mimo cerkvice Na Pečeh skozi Botač na Jezero, kjer so se ustavili do popoldanskih ur. Na sporedu so bile razne igre z žogo in telovadne vaje. Nato so se vrnili domov skozi Boršt in Boljunec.

Openci so se usmerili na Medvedjak, ki je prav dolga tura. Tudi na tem izletu je bil prisoten mali, «uradni» fotoreporter openske skupine Peter Malalan.

Prosečani, katerih cilj je bil Volnik, so se po krajši hoji ustavili pri Efi, kjer so se natekali in naskakali.

Križani pa so programirani Sv. Lenart gledali le z vnožja, ker so se ustavili na sončni jasi, kjer so pekli krompir in tudi telovadili. Tudi danes je društvo poskrbelo za nadomestno smučarsko rekreacijo v naši kraški okolici in prav gotovo bo tudi danes odziv zadovoljiv, kot doslej.

s. m.

PORTSMOUTH, 19. — Angleški čoln Great Britain II je povečal svoj naskok na jadralni regati o kroga sveta pred mehiško jadrnico Sayula II.

BONN, 19. — Libuda, ki ga je nemška nogometna zveza pred kratkim pomislila, bo zopet nastopil za svoj matični klub Schalke 04, morda že proti Hamburgu.

ROTTERDAM, 19. — Dvojica Merckx - Sercu vodi na šestdnevni koledarski dirki v Rotterdamu pred Duydanom in Pijnenom.

ODBOJKA

V ŽENSKI B LIGI

BOR - OMA 3:1

Nasa dekleta so zaigrala izredno borbeno

Bor je v mestnem derbiju ženske odbojarske B lige sinoči v Trstu, pred številnimi gledalci v zelo pomembni tekmi (za rešitev) premagala ekipo OMA s 3:1 (12:15, 15:12, 15:13, 15:12). Tekma je bila borbeno in napeta.

V ženski C ligi je GMT odpravil Kras s 3:1 (15:6, 15:8, 12:15, 16:14).

V ženski C ligi je v Dolini sinoči Breg premagal Salo s 3:0 (15:10, 15:9, 15:12).

1. moška divizija: Bor — ASFJR 3:0, Noncello — Dom 3:0.

V 1. italijanski moški odbojarski ligi je v Catani Paolotti premagal Arc Lineo s 3:0 (15:11, 15:11, 15:8). Tržačani so zdaj na predzadnjem mestu lestvice.

V Firencah je v četrtfinalu tekmovala v povratni tekmi za pokal evropskih prvakov Ruini premagala albansko ekipo Partizani iz Tirane s 3:2 (15:5, 15:13, 11:15, 6:15, 15:11).

Ker je v prvem srečanju zmagal Partizani s 3:1 je italijansko moštvo izločeno iz tega tekmovanja.

Srečanje sta sodila Jugoslovana Kocijan in Rogošić.

OBVESTILA

ŠD Polet vabi svoje člane na redni letni občni zbor, ki bo v torek, 29. 1. m. ob 20. uri v dvorani Prosvetnega doma na Opčnah.

SPDT organizira tečaj telovadbe v telovadnici nove srednje šole na Proseku, ob ponedeljkih od 19. do 20. ure in ob sredo od 18. do 19. ure. Začetek v ponedeljek, 28. t.m. Vpisovanje v trgovini «Sport» na Proseku.

ŠPORT NA RADIU TRST A

V oddaji «Sport in glasba» (od 16. do 17. ure) bo danes v ospredju drugoligski amaterski nogomet. Predvsem gre za tekmo Fossalon — Vesna, od koder bo neposredni prenos, in za Juventino — Flaminio. Poleg tega je predviden intervju ob prvem derbiju med Mladostjo in Sovodnjami v Dobrodo. Običajni prenos bo tudi s tretjeligskimi tekmi med Triestino in Padovo. Med drugimi odbojarskimi zvezami Slovenije, ki bo prihodnji mesec v Novem mestu za ženske in v Izoli ali v Kanalu za moške ekipe in namerava to vabilo posredovati društvom.

Tudi letos bo ZSSDI pridobil v sodelovanju z odbojarsko zvezo reškega področja «Turnir prijateljskega». Na sestanku bo treba izdelati vsaj okvirni program izločilnega dela tekmovanja, ki bo potekal v Italiji. Kot tretja točka pa bo na sporedu informativni razgovor o letošnjem poletnem tečaju v Rovinju.

V uradu ZSSDI lahko predstavniki društev dvignete brošuro z obratni za prošnje za podporo iz javnih sredstev. Gre za izpolnjen obrazec, ki jih je ZSSDI razdelilo društvom že lansko leto. Vseh obrazcev je 12. Brošura je koristna tudi kot stalni priročnik, kaj vsebuje tudi obrazce za take prošnje, ki jih društva vlagajo ob prijavi raznih športnih manifestacij.

Opozarjamo društva, da zapade rok za vlaganje prošnje na deželno upravo nepreključno 31. januarja. Društva lahko vložijo prošnje za podporo za delovanje, za športno orodje, za športna oblačila, gradnjo športnih objektov in izdajanje športnih publikacij.

Odbornike združenja opozarjamo, da čimprej predložijo svoje predloge za podoben načrt delovanja ZSSDI. O teh predlogih bodo razpravljali na prihodnji odborovi seji in zato je nujno, da jih najkasneje prejme čimprej.

Opozarjamo društva, da zapade rok za vlaganje prošnje na deželno upravo nepreključno 31. januarja. Društva lahko vložijo prošnje za podporo za delovanje, za športno orodje, za športna oblačila, gradnjo športnih objektov in izdajanje športnih publikacij.

Opozarjamo društva, da zapade rok za vlaganje prošnje na deželno upravo nepreključno 31. januarja. Društva lahko vložijo prošnje za podporo za delovanje, za športno orodje, za športna oblačila, gradnjo športnih objektov in izdajanje športnih publikacij.

Opozarjamo društva, da zapade rok za vlaganje prošnje na deželno upravo nepreključno 31. januarja. Društva lahko vložijo prošnje za podporo za delovanje, za športno orodje, za športna oblačila, gradnjo športnih objektov in izdajanje športnih publikacij.

Opozarjamo društva, da zapade rok za vlaganje prošnje na deželno upravo nepreključno 31. januarja. Društva lahko vložijo prošnje za podporo za delovanje, za športno orodje, za športna oblačila, gradnjo športnih objektov in izdajanje športnih publikacij.

Opozarjamo društva, da zapade rok za vlaganje prošnje na deželno upravo nepreključno 31. januarja. Društva lahko vložijo prošnje za podporo za delovanje, za športno orodje, za športna oblačila, gradnjo športnih objektov in izdajanje športnih publikacij.

V 1. MOŠKI DIVIZIJI

Derbi Dom-Bor sredi marca

Skupno nastopa v tej ligi deset ekip iz naše dežele

Objavljamo koledar odbojarskega moškega prvenstva 1. divizije, v katerem nastopa dve slovenski sešterki: Bor iz Trsta ter Dom iz Gorice.

Prvenstvo se je pričelo sinoči in se bo zaključ

ZARADI ZAOŠTRITVE POLITIČNEGA IN SINDIKALNEGA POLOŽAJA

Sindikati pripravljajo stavko kovinarskih delavcev v Italiji

Tiskovna konferenca enotne konfederacije - Odklonilno stališče do tristranskih srečanj

RIM, 19. — «Menimo, da je potrebna enotna akcija, ki naj bi prispevala k združevanju vseh sindikalnega gibanja za rešitev težkih problemov pred katerimi so se danes italijanski delavci. V tem smislu se pripravljamo na splošno stavko.» S temi besedami je tajnik federacije kovinarskih delavcev Carniti, ki se je udeležil skupaj z dvema drugima tajnikoma Trentinoma in Benvenutom tiskovne konference, ki jo je priredila federacija kovinarskih delavcev, pojasnil stališče sindikalne organizacije glede morebitne stavkovne akcije.

Na tiskovni konferenci so obravnavali glavna vprašanja sindikalnih sporov, ki so v teku. Predstavniki federacije kovinarskih delavcev Mattina, Tridente in Lettieri so pojasnili položaj v zvezi s pogajanjem v tovarnah «Alfa Romeo», «Fiat», «Italsider» in «Zanussi». Vsi so menili, da pri teh pogajanjih sindikalne organizacije naletojo povsod na velike težave. Glede spora s tovarno Fiat so sindikalisti še enkrat poudarili razloge, ki so napotili predstavnik sindikata, da smatrajo pogajanja s podjetjem «Fiat» za prekinjena. Sindikalni predstavniki so zlasti poudarili, da so delodajal-

ci odbili vse zahteve, ki zadevajo investicije, organizacijo dela, medsebojne pogoje ter socialne prispevke. Sindikalni predstavniki so nadalje omenili položaj, ki je nastal v podjetju «Lancia», kjer je okoli šest tisoč delavcev v integracijski blaginji, kar predstavlja odkrit terorističen in grozilen manever proti vsem delavcem, ki so prizadeti pri sporu. Sindikalisti so sporočili, da bo 22. februarja v Turinu srečanje, ki bo imelo značaj manifestacije, vseh delegatov podjetij, ki so prizadeta in katerega se bodo udeležili tudi predstavniki sindikatov tekstilcev in delavcev kemične industrije. Ta manifestacija bo začetek boja, ki bo zajel skupino «Fiat» na vsedržavnem področju. O nadaljnjih akcijah bo sklepala generalni svet federacije kovinarskih delavcev, ki je sklican za 31. januar.

Spor med sindikati in delodajalci je zelo resen. Tajnik Trentin je v svoji intervenciji omenil sicer možnost posega ministrstva za delo, toda glede aspektov, ki zadevajo izključno pogodbeno stran spora, sindikalna organizacija pa se protivi, da bi «Fiat» spravila pogajanja na raven trikotnega posveto-

dikati, delodajalci in vlada, ker bi se s tem diskusija razširila na širše področje, ki je sindikatoma tuje. Oziroma se ga nočejo na tej ravni lotevati. V sindikalnih krogih menijo na splošno, da so v tem trenutku pogoji za posredovanje praktično nični.

Glede tovarne «Alfa Romeo» so sindikalisti govorili o meglečnosti in nedoločenosti predlogov, ki jih je napravilo ravnanje podjetja v zvezi s investicijskimi načrti. Sicer so potrdili, da bodo sodelovali na pogajanjih, ki so bila določena za 28. in 29. januar, toda približno so, da so delavci že izrazili svojo voljo, da se vključijo v protestno akcijo, ki predvideva deset ur razčlenjene stavke v prihodnjem tednu.

Na seji so obravnavali tudi vprašanja delavcev v «Italsider» in v tovarni «Zanussi». Po skrbnem preučevanju sedanjega političnega položaja so udeleženci srečanja potrdili potrebo, da pride čimprej do globalne konfrontacije z vlado in niso izključili možnosti splošne stavke.

Iz Firenc sporočajo, da je konfederacijski tajnik CGIL govoril na nekem sindikalnem zborovanju, kjer je izjavil, da bo nujno prišlo, v današnjih gospodarskih in socialnih razmerah v Italiji, do zaostritve odnosov med delavci in delodajalci ter med sindikati in vlado.

V ZVEZI S PREISKAVO O VETRNICI Sodni sporočili visokima častnikoma iz Verone

PADOVA, 19. — Po vestih iz padovskih sodnih krogov kaže, da so sodniki v zvezi s preiskavo o Vetrnici poslali dvanajst sodni sporočili dvema častnikoma iz Verone. Šlo naj bi za generala rezerve in za nekoga polkovnika, ki je «na razpolago» vojski. Oba sta iz Verone, njuni imeni pa ni bilo mogoče izvedeti. Preiskovalci niso ne potrdili ne demantirali vesti, po poročanju tiskovne agencije ANSA pa naj bi izključili, da so oboje visoka častnika prevarniškega rovačenja kot polkovnika Amosa Spiazija.

Danes popoldne je preiskovalni sodnik dr. Tamburino zaslišal zdravnika iz Ortonova dr. Porto Casuccia, ki je s svojimi izjavami sprožil preiskavo o prevarniškem delovanju Vetrnice.

ZARADI VOHUNSKE DEJAVNOSTI

Iz LR Kitajske izgnali pet sovjetskih diplomatov

Izgnani so bili dva tajnika veleposlaništva z ženama in tolmač vojaškega atašeeja

PEKING, 19. — Časopisna agencija «Nova Kitajska» je sporočila, da je pekinška vlada izgnala danes iz LR Kitajske pet sovjetskih diplomatov, ki so oboženi, da so volonteri v tej državi. Sovjetski diplomati, in sicer prvi tajnik veleposlaništva V. I. Maršenko in njegova žena, tretji tajnik veleposlaništva A. A. Semjenov z ženo ter tolmač urada vojaškega atašeeja A. A. Kolosov so že danes zapustili LR Kitajsko.

Davi je kitajska vlada izročila sovjetskemu veleposlaniku v Pekingu V. S. Tolstikovu energično protestno noto. V noti, ki jo je objavila časopisna agencija Nova Kitajska, je rečeno, da so se inkriminirane osebe srečale 15. januarja zvečer v predmestju Pekinga z nekim «agentom», ki so ga poslali Sovjeti in ki se piše Li Hung Šu (ime je kitajsko, toda pojasnilo, da so ga poslali Sovjeti kaže, da gre za osebo, ki je prihajala od zunaj). Nadalje so se srečali z neko drugo osebo, za katero pa ni naveden priimek in niti državljanstvo.

V noti je še rečeno, da so sovjetski agenti izročili in sprejeli informacijski material, protirevolucionarne dokumente oddajajo in sprejemajo radioaparaturu, urnik za radijske povezave, material za šifrirana sporočila, ponarejene dokumente za prehode mejne, denar za vohunsko dejavnost itd.

Pri vohunskih stikih so jih zasledili agenti kitajske varnostne službe in člani milice. Noto je izročil veleposlaniku Tolstikovu kitajski pomočnik zunanjega ministra Ju Čan, ki je pozval sovjetskega predstavnika v svoj urad. Pozneje se je zvedelo, da je rečeno v noti, da je sovjetske osebe v veleposlaništvu že dalj časa opravljale vohunske posle pod vodstvom sovjetske oblasti. Kitajske obtožbe pa gredo še dalje, saj je rečeno v noti, da se prizadevi niso omejili samo na pridobivanje tajnih dokumentov, temveč so skušali ustvariti protirevolucionarno organizacijo, ki je imela namen, da bi zrušila diktaturo proletariata na Kitajskem. Ta dejavnost — je rečeno v noti — nasprotuje načelom, ki so splošno priznana na področju mednarodnega prava ter grobo krši suverenost LR Kitajske.

Nadalje se še poudarja, da ta dejanja dokazujejo dvoletnost izjav sovjetskih oblasti glede njihove zveze z LR Kitajsko. Na kraju je še rečeno, da mora SZ prevzeti vsakršno odgovornost zaradi morebitnih posledic.

Poročilo ministra Tavianija parlamentu o napadu na Fiumicino

RIM, 19. — Notranji minister Taviani je v skladu z obvezjo, ki jo je prevzel v parlamentu ob razpravi o pokolu na letališču v Fiumicinu, poslal včeraj obema zbornicama izčrpano poročilo preiskovalne komisije. Poročilo uvodoma ugotavlja, da so bili teroristi v petih in da so iz Madrida prišli v Rim z letalom španske družbe Iberia in z letalom Panam, ki so ga pozneje uleteli z

PO POLURADNIH STATISTIČNIH PODATKIH

Pozitivna plat energetske krize v Evropi: manj prometnih nesreč in mrtvih na cestah

Sprico pozitivnega rezultata bodo v nekaterih državah obdržali omejitve hitrosti, ki so jo uvedli ob izbruhu krize

BRUSELJ, 19. — Energetska kriza, prepoved prometa osebnih vozil v nedeljah in hitrostna omejitev na cestah avtocestah in v Evropi vsaj eno pozitivno plat: znatno manj človeških žrtev v prometnih nesrečah.

Evropske države niso sicer še objavile uradnih statističnih podatkov o prometnih nesrečah za zadnja dva meseca prejšnjega leta, toda že poluradni podatki kažejo, da je bilo izredno veliko manj v primerjavi z istim obdobjem leta 1972. Po mnenju nekega visokega funkcionarja belgijskega ministrstva za prevoze iz podatkov, ki jih imajo na razpolago, se ni mogoče razbrati koliko je vplivala na zmanjšanje števila žrtev omejitev hitrosti in koliko prepoved prometa osebnih vozil ob nedeljah. Dejstvo pa je, da je bilo pred krizo število nesreč ob sobotah in nedeljah znatno večje kot v ostalih dneh tedna. Poluradni podatki kažejo, da se je število prometnih nesreč na belgijskih cestah v decembru lani povečalo v primerjavi z decembrom leta 1972, znatno manjše pa je število mrtvih. Med 22. decembrom 1972 in 2. januarjem 1973 se je v Belgiji pripetilo 1.173 prometnih nesreč, v istem obdobju letos je bilo 1.785 nesreč, mrtvih pa je bilo 37 namesto 45.

Tudi na Norveškem sta omejitve hitrosti in prepoved prometa blagodejno vplivali na število žrtev prometnih nesreč: decembra lani so imele samo dva mrtva, decembra leta poprej pa kar 11. Na Poljskem, kjer so ob nedeljah prepovedali promet državnih avtomobilov, je bilo število žrtev tudi znatno manjše. Pozitivno dejstvo pa gre po mnenju poljskih izvedencev pripisati predvsem omejitvi hitrosti: 80 km na uro na vseh cestah in avtocestah.

Zelo pozitiven je tudi rezultat omejitve hitrosti na Danskem in v Avstriji. Na Danskem (80 km na cestah, 80 na avtocestah) je v decembru leta 1972 umrlo v prometnih nesrečah 68 ljudi, leto pozneje pa se je število mrtvih skrdilo na 47. V Avstriji (100 km na uro na vseh cestah) se je število prometnih nesreč v decembru zmanjšalo za 17 odstotkov.

mrtvih pa je bilo kar 29 odstotkov manj. Sprico tega kaže, da bo danes vlada uvedla na vseh cestah stalno omejitve hitrosti.

Neuspeh pa so doživeli na Nizozemskem, kjer prepoved prometa osebnih vozil v nedeljah in omejitve hitrosti na 100 km na vseh cestah nista dali pozitivnega rezultata, pač pa sta «prenesli» število mrtvih in prometnih nesreč z nedelje na petek in soboto. Upajmo — je izjavil agent niti zozemske prometne policije — da se bo položaj zboljšal z racloniranjem bencina.

Tudi v Veliki Britaniji se ni u-

radnih podatkov o prometu, kaže pa, da se je število nesreč občutno zmanjšalo. Prav tako tudi v Franciji, kjer so že pred nekaj meseci omejili na cestah hitrost na 90 km, na avtocestah pa na 120 km. Posledica je bila, da je lani na francoskih cestah umrlo 600 Francozov manj. «Sprico tega — je poudaril ministrski predstnik Messmer — ne bomo odpravili omejitve hitrosti.

Kaj pa za Italijo? Tudi tu ni na razpolago uradnih podatkov, iz sprotnega položaja italijanskih listov pa je razvidno, da se je položaj občutno zboljšal.

Skupina britanskih demonstrantov je predvčeršnjim zasedla noko poslopje v središču Londona, da bi protestirala proti špekulacijam gradbenikov in vladni politiki, ki se ne zavzema dovolj za potrebe brezposelnih. Na sliki: demonstranti na oknu zasedenega poslopja

Komunisti in kriza kapitalizma

MOSKVA, 19. — Včeraj se je začelo teoretično srečanje ob 50-letnici smrti Vladimirja Iliča Uljanova - Lenina. Na srečanju je govoril sovjetski pomembni politični delavec Boris Ponomarev. Srečanje je bilo sklicano v zvezi s potrebo utrditve pronicanja komunistične zamisli v današnjem svetu ter je menil, da je kapitalistična družba doživela tolikšna protislovja, da se lahko govori o nekakšni kvalitativni spremembi v razvoju splošne krize kapitalizma. Dodal je še, da je ostrina razrednih nasprotij v kapitalističnem sistemu v njegovi celoti dosegla tako stopnjo, da lahko pride do zloma takega člena sistema, kar bi odprlo pot za korenito revolucionarno spremembo.

N. sestanku je govoril tudi predsednik avstrijske komunistične partije Franz Muehl, ki je omenil potrebo po sklicanju vseevropske konference komunistov in še drugega mednarodnega komunističnega srečanja.

FAŠISTIČNI NEREDI V CATANII

Demokratski mladinci nagnali pretepače, ki so napadli sedež KPI

Policija aretirala dva pretepača, osem pa jih je priprla

CATANIA, 19. — Nekaj desetih fašističnih pretepačev je danes povzročilo velike nered v središču Catanie, ne da bi policija hitro in učinkovito posegla, da bi jih razgnala. Manifestacija je vsekar presegla, kar je pred leti zgodilo v Reggio Calabria.

Do prvih incidentov je prišlo pred catanskiimi višjimimi šolami. Fašistični pretepači organizacij Fuan in «Fronte della Gioventu» so napovedali za danes splošno stavko srednješolcev, njihov naklep pa je ključno propadel. Dijaki se niso znebili za grožnje fašistov in so se odpravili k pouku. Prav v ključnem propadu napovedane stavke gre iskati prvi vzrok današnjih incidentov. Pretepači s čeladami na glavi in oboroženi s palicami in verigami so se znesli nad nekaterimi, svedra osamljenimi mladinci, ki so se jim postavili po robu.

Okrog 11. ure se je stotina pretepačev zgnela na trg pred univerzo in skušala zasedeti vseučilišče. Naklep pa jim je spodletel, ker je demokratska mladina zasedla univerzo, policija pa je obkolila poslopje, ki ga je lani obiskalo nad 65 tisoč turistov, ali 15% več kot predlansko. Podoben porast so zaznali tudi v Pistojski jami, ki jo je lani obiskalo 868 tisoč gostov.

KOPER, 19. — Koper je znano, so se lani združila številna gostinska podjetja na Primorskem in samo tega združevanja so se vidni. Tako je na primer združeno hotelsko turistično podjetje Postojnska jama lani ustvarilo za 6 odstotkov večjo bruto realizacijo kot leta 1972. Samo nočitev so zabeležili 144 tisoč, to je za 9 odstotkov več kot leta 1972. Glede obiska domačin in tujih turistov so zabeležili največji porast v Predjamskem gradu, ki ga je lani obiskalo nad 85 tisoč turistov, ali 15% več kot predlansko. Podoben porast so zaznali tudi v Pistojski jami, ki jo je lani obiskalo 868 tisoč gostov.

KOPER, 19. — Tovarna Tomos v Kopru se prizadeva, da bi usposobila kar največ domačinov, zaposlenih v Tomosovem obratu v afriški državi Gana. Pred kratkim so pripravili tam tečaj za mehanike, ki je vsestransko uspeš. S prirejanjem tečajev, na katerih usposablajo domačine, se vedno večja zaupanje kupcev v Tomosove proizvode v tej afriški deželi.

KOPER, 19. — Koprski luki se letos obeta nadaljnji porast tranzitnega prometa za vzhodnoevropske države. Največji tranzitni komitent bo letos Madžarska, za katero bodo letos pretvorili 400 tisoč ton blaga, ali za 40 tisoč ton več kot lani. Za Češkoslovaško pa je predvidenih 200 tisoč ton, ali 40 tisoč ton več kot lani. Razen za ti dve državi prihaja v koprsko luko tudi tranzitno blago za Avstrijo, Italijo, Švico in še za nekatere druge zahodnoevropske države.

KOPER, 19. — V Portorožu se je končal tridnevni seminar o elektronski obdelavi podatkov v pomorstvu. Sodelovalo je okrog 100 predstavnikov vseh štirinajstih jugoslovanskih ladjarskih organizacij združenega dela. Med tridnevni delom so izmenjali izkušnje o elektronski obdelavi podatkov v pomorstvu, pri čemer prednjačijo podjetja Splošna plošava Jugolinja, Jadrolinija in Lošinjska plošava. V Portorožu so tudi govorili

NARAŠČANJE ŽIVILNJSKIH STROŠKOV

Italijanske združne zveze za zaščito domačih potrošnikov

Uveljaviti «listino o pravicah potrošnikov» Po vsej državi odbori za zaščito potrošnikov

V zvezi z vladnim sklepom, da se določene vrste živil podredijo posebnemu nadzorstvu, da bi tako odpravili nevarnost neupravičenega navzgorja cen, je predsednik vsedržavnega združenja konsumnih zadrug Spallone te dni izrekel dovoljstvo združenih zvez in sindikatov, da je vlada v bistvu sprejela njihove predloge za nadaljevanje boja proti inflaciji. Ostane pa še vedno odprto vprašanje — je še dejal Spallone — kaj pojmuje mo pod «nadzorovano ceno». Država namreka zato vsedržavno zvezo konsumnih zadrug sprožiti pobudo, ki naj bi onemogočila prito nastopanje špekulativov vsaj na tistih področjih, kjer je možno določeno nadzorstvo. Kot prvo bo zveza začela prijavljati oblastem vse industrije, ki bi držale blago v zalozah, da bi s to politiko siljevali višje cene. Zveza ima nakupovala olivno olje po 85.000 lir stot, zasebni prekupevalci pa so v novembru ponujali kmetom po 90.000 lir ali še več za stot olja pri preži. Ta primer jasno kaže, da dopušča državna politika na «nadzorovanih» področjih tolikšen manevrski prostor zasebnim spekulantom, da so slednji zlahka izgrajevajo, medtem ko se kupna moč širokih italijanskih množic že tako vidno krči iz drugih razlogov.

Ukrepi, ki jih sprejema vlada na področju cen pri blagu za široko potrošnjo, kot je primer raznih ži-

vil, še zdaleč niso taki, da bi lahko pomirili prebivalstvo. Tudi zaradi tega ne — dodaja Spallone — ker se vedno ni znano, katere blagovne vrste bodo oblasti nadzorovale in katere ne. Da bi po svojih močeh pripomogla k izpostavitvi pravila tržnih razmer v državi, namreka zato vsedržavno zvezo konsumnih zadrug sprožiti pobudo, ki naj bi onemogočila prito nastopanje špekulativov vsaj na tistih področjih, kjer je možno določeno nadzorstvo. Kot prvo bo zveza začela prijavljati oblastem vse industrije, ki bi držale blago v zalozah, da bi s to politiko siljevali višje cene. Zveza ima nakupovala olivno olje po 85.000 lir stot, zasebni prekupevalci pa so v novembru ponujali kmetom po 90.000 lir ali še več za stot olja pri preži. Ta primer jasno kaže, da dopušča državna politika na «nadzorovanih» področjih tolikšen manevrski prostor zasebnim spekulantom, da so slednji zlahka izgrajevajo, medtem ko se kupna moč širokih italijanskih množic že tako vidno krči iz drugih razlogov.

V tej zvezi velja tudi pripomniti, da je evropski parlament pred časom izglasoval posebno «listino o pravicah potrošnikov». Tudi v luči te pobude stopa v ospredje nujnost ustanavljanja posebnih odborov za zaščito potrošnikov, ki naj bi delovali v vseh devetih članicah Evropske gospodarske skupnosti. Odbori naj bi skrbeli za nadzorstvo nad cenami in za zaščito potrošniškega zdravja. Po mnenju podpredsednika evropskega parlamenta C. Scarscia — Mugnozze naj bi omenjeni odbori skrbeli za higieno in varnost živil, zdravil, kozmetičnih izdelkov, detergentov, električnih naprav, avtomobilov, itd., za pomenitev nekaterih vrst blaga in storitev, katerih ceno napuhuje in stroški za reklamo in ščitili potrošnika pred pretiranimi zahtevami trgovcev, ki prodajajo blago na kredit.

Predlog zakona o virih finansiranja

LJUBLJANA, 19. — Izvršni svet Slovencev je na sinočnji seji preučeval pred predstvom Andreja Marince predlog zakona, ki odreja vire finansiranja splošne potrošnje v družbeno-političnih skupnostih in skupne potrošnje v samoupravnih interesnih skupnostih na področju družbenih dejavnosti v tekočem letu. Potreba po takem zakonu izhaja iz ustavnih amandmajev. Pri vsem tem gre za to, da v današnjem sistemu še niso posledice določeni viri finansiranja in prav tako še niso urejene pravice delavcev, da v okviru samoupravnih interesnih skupnosti s samoupravnimi sporazumi in družbenimi sporazumi določijo stopnjo prispevka in obseg poedinih oblik skupne potrošnje.

Sporazumevanje o določanju splošne in zasebne potrošnje za l. 1974 je sedaj v Sloveniji in v njenih občinah v teku. Zaradi začetnih težav pri uvajanju samoupravnega dogovarjanja pa predlagajo, da bi se viri za finansiranje in letošnjem letu določili z zakonom, medtem ko bi konkretne oblike finansiranja, kot so osnove, merila in stopnje za plačanje doprinosov uredili z družbenim sporazumevanjem, oziroma s samoupravnimi sporazumi.

Posvet evropskih sindikalistov

ŽENEVA, 19. — V okviru regionalne evropske konference mednarodne organizacije dela je v teku sestanek na visoki ravni katerega se udeležujejo sindikalni predstavniki raznih evropskih organizacij. Italijanske sindikalne tokove predstavljajo Luciano Lama (CGIL), Bruno Storj (CISL) in Raffaele Vanni (UIL). Kaj se dogaja na konferenci se ne ve, ker dela potekajo za zaprtimi vrati. Iz obveščevalnih krogov se je zvedelo, da sindikalni voditelji skušajo ponoviti svoja stališča glede rešitve glavnih gospodarskih in socialnih problemov evropskega delavstva.

sveže pražena kava = prihranek

Sveže pražena kava pomeni prihranek, ker da več škodljivih okusne in dišeče kave
Cremcaffè pravi kavo vsak dan in jo sproti vsak dan dostavlja
Cremcaffè Vam daje vedno vse najboljše

PAZARNA: UL. PIGAFETTA 6/1. Tel. 820.747 - Industrijska cone
PUNTO FRANCO VECCHIO Skladišče 10 Tel. 29.210
DEGUSTACIJA: TRG CARLO GOLDONI 10 Telefoni 793.735 - 750.575

POŽAR ARTEMIO TOVORNI PREVOZI

TRST - Ul. Boccaccio 3 Telefon 414162
v vse kraje, tudi v inozemstvo